İŞÇİNİN GAZETESİ

FİYATI 1000 TL

Karşı devrim yanıtını bulacaktır

26 Şubat 1990

Yıl 1, Sayı 6

İşçiler, küçük üreticiler, öğrenciler dışarıdan kışkırtılıyor... Son günlerin moda bilmecesi bu.

Kim kışkırtıyor?

Yeniçeltek katliamının ardından olay yerine giden bakanlar sert bir tepkiyle karşılaşınca, bakanlardan biri şöyle dedi:

"Sız hepiniz iyi niyetlisiniz. Ama bazı yanlış insanlar var. Bunu yanlış yere çekmek isteyenler vardır."

Derken ardından tütüncüler patladı. Aralarında kasketsiz(?) insanların bulunduğu, bölgeye galiba "dışardan" gelenlerin olduğu, yürüyüşte tabutun birden nasıl ve nereden türediği(?) konu edildi.

Aynı günlerde, Uludağ Üniversitesi yöneticileri, öğrencilere bir duyuru yayınlayarak "dış mihraklara alet olmayın" dedi. Ankara'da emniyet müdürlerinin, uzmanların vb. katıldıkları ve "terör olayları"nı konu alan bir toplantıda, içişleri bakanlığı çevreleri, olaylara "üniversite dışından gelen bölücülerin" neden olduğu görüşünü savundular.

İşçiler dışarıdan kışkırtılıyor. Küçük üreticiler dışarıdan kışkırtılıyor. Öğrenciler dışarıdan kışkırtılıyor. Kim kışkırtıyor? Son günlerin moda bilmecesi bu. Bizce yanıtı da şu:

Bu durumda Türkiye toplumunda dışarıda bir tek burjuvazi kalıyor. Eskiden "dışarıdan" dendi mi altından Moskova çıkardı. Şimdi ne acı raslantıdır ki Moskova'ya da burjuvazi gidip geliyor!

Tütün üreticisi fiyatları duyunca kulaklarına inanamadı

TÜTÜNCÜDEN ARTIK YETER

Ege tütün üreticisinin bu ayaklanması öteki bölgelerdeki tütün üreticilerinin ve tüm küçük üreticilerin de yaşadıkları yoğun yoksullaşmaya karşı, işçi sınıfının yanında, artık yeter dediklerini yansıttı.

Yeniçeltek'teki grizu patlamasından az sonra Ege tütün üreticisi de patladı.

Tütün fiyatlarını açıklamanın hemen hemen otuz yıldır oluşmuş bir geleneği vardı. Bakanlar İzmir'de tütün piyasasının açılışını yaparlar, sonra konvoy halinde Akhisar ve öteki bölgeler dolaşılır, açılış töreni Cumaovası'nda son bulurdu. Her yıl yapılan bu törenler, hükümetin gövde gösterisi ve gelecek seçimler için yatırım niteliği taşırdı. Bu yıl hükümetin gösterecek gövdesi, seçim yatırımı yapacak yüzü bile kalmadı.

Tütün alım fiyatları bu yıl ilk kez tekel genel müdürü tarafından, Ankara'da ve haftalarca gecikmeli olarak duyuruldu. Tekel genel müdürünün, Ekrem Pakdemirli adına yaptığı açıklamaya göre tütün alım fiyatlarına geçen yıla oranla %34 ile %48 arasında, yani enflasyonun çok çok gerisinde zam yapıldı. Bu fiyatın tütün üreticisinde uyandıracağı şiddetli tepkiyi çok iyi bilen hükümet temsilcileri ve bölgenin ANAP'lı milletvekilleri doğal olarak bölgeye gitmeye cesaret edemediler. Nitekim, açıklanan fiyatlar, Ege'de birçok yerde üreticileri ayaklandırdı. Tekel, tüccar ve ANAP binaları hedef alındı.

Akhisar'da, tekel müdürlüğü binasının önünde fiyatları öğrenmek için bekleyen üreticilerin sayısı kısa zamanda 20 bine yükseldi. Fiyatları duyan üreticiler haklı olarak çok öfkelendiler. Tekel müdürlüğü binasının camları kırıldı. Kara ve demiryolu uzun süre trafiğe kapatıldı. Caddeler ve demiryolu ateşe verildi. Omuzlarda boş bir tabutla şehir merkezine yürümeye başlayan isyancı kalabalık, "cumhurbaşkanı istifa" "hükümet istifa", "Akhisar tekele mezar olacak" gibi sloganlar attı. Müdahale etmek isteyen polisi geri püskürterek tekele ve tüccara ait büroları tahribetti. Sandalye, masa ve dolaplar dışarı atılarak parçalandı, cam ve çerçeveler indirildi.

Tütüncünün isyanı üzerine çevre illerden bölgeye çok sayıda takviye asker getirildi. Sözde tarım üreticilerinin çıkarını savunuyor görünen DYP'nin bölgede bulunan bir milletvekili, isyancı üreticilerin eylemlerine son vererek dağılmalarını istedi. Ancak isyancılar, "cumhurbaşkanı istifa", "çiftçi elele, piyasa iptal" sloganlarıyla milletvekilini konuşturmadılar. ANAP binalarının taşlandığı, bayraklarının yırtıldığı ayaklanma geç saatlere kadar sürdü.

Milas'ta da sayıları 5 bini bulan üreticiler İnönü Bulvarı'nı saatlerce trafiğe kapattılar. Tütünlerini satmayacaklarını, yakacaklarını söylediler. Soma, Kınık, Kırkağaç, Bergama, Muğla, Denizli gibi daha birçok yerde hükümetin politikası ve düşük fiyat, üretici yığınlarca çeşitli biçimlerde aktif olarak protesto edildi.

Ertesi gün tekel eksperleri alımlara başlamak üzere Akhisar çevresindeki köylere gittiler. Jandarma desteğinde gittikleri halde yoğun protestolarla karşılaştılar. Tütün üreticileri, "ürünümüzü satmayacağız, köyü terkedin" dediler. Eksperler üreticilerin inatçı direnişi karşısında bölgeden çekilmek zorunda kaldılar.

Bunun üzerine köylerdeki "güvenlik" önlemleri daha da artırıldı. Durumun gergin olduğu birçok yere ek jandarma birlikleri gönderildi. Ege tütün bölgesi tam anlamıyla askeri ablukaya alınarak piyasa açılabildi.

Ancak olaylar piyasa açıldıktan sonra da sürdü. Menderes bölgesinde Tekeli ve Dereli köylüleri açlık grevi başlattılar, traktörlerle demiryolunu kapattılar ve tütünlerini köy meydanında yakacaklarını duyurdular. Denizli'de de açlık grevi sürüyor. Selendi'de protesto yürüyüşü yapıldı ve 2 tütün eksperi dövüldü.

Ayrıca tütüncünün protestosu Ege'den Marmara'ya atladı. Bursa'nın tütüncüleri de patladı. 12 Şubat'ı yas günü ilan eden tütüncüler, tütünlerini yaktılar, TZOB'yi yanlarında olmamakla suçladılar.

Tütün üreticisinin bu ayaklanması karşısında tüm burjuva partiler tütün baş fiyatının yükseltilmesini, üreticinin borçlarının ertelenmesini vb. istediler. Kaygıları tütün üreticisinin açlığı, tokluğu değil, daha büyük patlamaların doğmasına engel olmak, rejimi kurtarmaktı. Çünkü bu olay yalnızca Ege tütün üreticilerinin öfkesini yansıtmıyordu.

İşçi sınıfımız zaten uzun bir süredir bu düzene karşı tutumunu almış, kılıcını kuşanmıştı. Örneğin Yeniçeltek'te hiçbir burjuva partisinin temsilcisi yüz bulamadı.

Ege tütün üreticisinin bu ayaklanması, öteki bölgelerdeki tütün üreticilerinin ve tüm küçük üreticilerin de, yaşadıkları yoğun yoksullaşmaya karşı, işçi sınıfının yanında artık yeter dediklerini yansıttı. Egeli tütüncü, "cumhurbaşkanı istifa" diye bağırıyorsa, artık burjuvazinin hedef alınmamış hiçbir kurumu kalmamış demektir. Orduya, polise, parti binalarına, resmi binalara takınılan tutum da aynı yönü göstermektedir.

Emekçilerin sisteme karşı nasıl büyük bir öfke duyduğunun göstergeleri çoğalmakta ve sıklaşmaktadır. Kapışma büyük olacaktır.

Doğan Kaygusuz

Bazı sendika yöneticileri artık kesin bir seçim yapmak durumundadırlar

Sınıf militan eylem diyor

Bundan önce yaşam, işçi sınıfımızın önüne kah sınıf dayanışmasını, kah sendikal birliği, kah militan eylemi ana halka olarak çıkarmıştı. Öyle görünüyor ki 1990'ın ana halkası da sendikal demokrasi olacaktır.

Son yıllarda sosyalist ülkelerin aldığı yaralardan ve özellikle de Romanya'daki karşı-devrimden dünya ve Türkiye burjuvazisi yüz buldu. Bununla bağlı olarak bir süredir Türkiye'de de sınıf mücadelesi, bir yandan "uygar tartışma", "ulusal mutabakat" gibi mavallarla uyutulmak, öte yandan çeşitli gerici önlemlerle baskı altına alınmak isteniyor. Ancak zayıf halka Türkiye'nin, derin ve keskin sınıf çelişkilerinden kaynaklanan patlayıcı ortamında, evdeki hesap bir türlü çarşıya uymuyor.

Burjuvazi, dış Türkler edebiyatıyla şövenizmi kışkırtmak istedi. İçeride yaşayan işçilerin ve emekçilerin sorunları bu isteği gölgeledi. Teröre karşı ulusal birlik havası yaratmak istedi. Çok geçmedi, yaşam, en büyük teröristin bu düzen olduğunu, kârı için işçileri diri diri gömdüğünü bir kez daha sergiledi. Uygarlığın izi yokken ve göz göre göre yapılan katliamlar tartışmaya yer bırakmazken "uygar tartışma", sınıflar arasındaki derin uçurum her an kendini hatırlatırken "ulusal mutabakat" gibi mavallar işçiler emekçiler için ancak mizah konusu olabilmektedir.

Öte yandan, bütün "demokratikleşme" çığlıkları arasında, atılan gerici adımlarda bir süredir yine bir yoğunlaşma var. Türbanın serbest bırakılması, sözleşmeli personel kararnamesinde olduğu gibi Anayasa Mahkemesi kararlarının bile hiçe sayılması, Danıştay'ın, Yargıtay'ın yetkilerinin kısıtlanmaya, siyasal görüşleri nedeniyle bazı milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmaya çalışılması, polisin solculara ikide bir ateş açması, buna karşılık sağcıları açıktan kayırması, Özal'a ateş eden adam, başı ağrısa hastaneye sevk edilirken cezaevlerinde ciddi hastalıklara yakalanan devrimcilerin revirlerde süründürülmeleri, siyasal sendikal nedenlerle işten çıkarmalar ve keyfi sürgünler, Muammer Aksoy'un vurulması, Halit Çelenk'in ölüm tehditleri alması bunların örnekleridir.

Bunlardan etkilenenler yok değil. Örneğin, güllük gülistanlık ortamlarda bile demokrat olamayan SHP'nin bazı milletvekilleri, meclis komisyonunda 142/3 konusunda çekimser oy kullanmışlar. Bunlardan, bir de, ileri adım attığında korkuya kapılan, geri adım atmak için can atan bazı sendika yöneticileri etkileniyorlar. İşçiler, emekçiler ise öylesine bir öfke içindedirler ki, bu gerici adımlara zerrece yüz vermiyorlar, hatta biraz daha öfkeleniyorlar.

İşçi eylemleri dalga dalga kabarıyor, Anadolu'nun dört bir yanından fışkırıyor. İşten atılmalar, keyfi sürgünler, zorunlu tasarruf, alacakların ödenmemesi, ek zam, sözleşmeli personelin ve memur işçilerin sendikalaşması, özelleştirme, işçi sağlığı ve iş cinayetleri - işçi sınıfımız bütün bu konularda yaylım ateşine başladı.

İrili ufaklı birçok grev sürüyor. Adana'daki militan mitingden sonra, Teksif'e bağlı 100 bin işçi yemek boykotu yaptı. Çimse-İş 10 bin işçi için, Tarım-İş yine bir 10 bin işçi için grev kararı aldı. Çimse-İş 10 bin işçi için daha grev kararı aldı alacak. Belediye-İş 20 bin işçinin alacaklarını almak için eylemlere başladı. Daha da sıralanabilir. Ancak bunlar gerçek havayı yansıtmak açısından kuru ve cansız kalıyor. İşçi sınıfı içinde militan eylem yönünde artık engel tanımaz bir kararlılık vardır. Yeniçeltek katliamına gösterilen yaygın ve sert tepki bunu kanıtlamıştır. Toplu iş bırakma, miting, yürüyüş vb. eylemler ve militan, sonuç alıcı eylem önerileri ortalığı sarmıştır.

Bir yanda, zaten gölgesinden korkan bazı sendika yöneticilerinin son sıralarda yoğunlaşan gerici önlemlerden hemen etkilenivermeleri, öte yanda, işçi sınıfı içinde militan eylem yönünde engel tanımaz kararlılığın artan basıncı. Bu durumun hoş bir sonucu oluyor. Söz konusu sendika yöneticileri geriye doğru adım atınca işçinin şamarıyla karşılaşıyor. Böylece sendikal demokrasi sorunu gündemin birinci sırasına ve hızla, radikal olarak çözülmeye aday bir madde olarak oturuyor.

Bundan önce yaşam, işçi sınıfımızın önüne kah sınıf dayanışmasını, kah sendikal birliği, kah militan eylemi ana halka olarak çıkarmıştı. Öyle görünüyor ki 1990'ın ana halkası da sendikal demokrasi olacaktır. Yanlış anlaşılmasın. Ana halka, öteki halkaların olmadığı anlamına gelmez, tam tersine tüm zincirin nereden yakalanacağını anlatır. Yani militan eylem de, sendikal birlik de, sınıf dayanışması da yine gündemdedir. Ama artık onların önünü açmak için de sendikal demokrasiyi işletmek gerekmektedir ve zaten gelişmeler de bu yöndedir.

PTT toplu sözleşmesi nedeniyle Haber-İş karıştı. Kristal-İş merkeziyle eylemci şubeler arasında çekişme sürüyor. GAP'ta Bes-İş'i işçiler ele geçirince sendikanın yetkisi elinden alındı ama sendikayı emekli polislerin elinden koparıp alan işçiler bu sorunu da çözmeye kararlıdırlar. Adana Tekgıda-İş'te sendikal demokrasi konusunda tuttuğunu koparan mücadeleye parlak bir örnek yaşandı. Bursa'da Tofaş işçileri Türk Metal bölge yöneticilerine ter döktürüyorlar. Adana mitinginin de gösterdiği gibi, "Türk" Harb-İş yönetiminin ulusçuluğunu artık takan yok. Teksif şimdilik yemek boykotu, sakal bırakma vb. tür eylemlerle idare-i maslahat yapıyor, ama taban zorluyor, bu durakta daha ne kadar durabilecek? Belediye-İş 20 bin işçi adına şimdilik 70 yöneticisiyle Ankara'da dolaşıyor. Yakında sıra bizzat 20 bin işçinin dolaşmasına gelecek. Yeniçeltek'te iş güvenliğinin olmayışını birkaç dilekçeyle protesto ederek sorunu geçiştirmiş olan sendikacı dayağı yedi. Yeniçeltek katliamının ardından bazı sendikalar, İstanbul'daki ve çeşitli endüstri merkezlerindeki bütün sendika şubeleri iş güvenliği konusunda ciddi, sonuç alıcı, militan eylem için Türk-İş genel merkezine ciddi ısrarda bulunuyorlar.

Sendikal demokrasi konusu, sınıf mücadelesinin, demokrasi mücadelesinin önünde daha fazla engel olamaz, sınıf mücadelesi de durdurulamaz. Söz konusu sendika yöneticileri artık kesin seçim yapmak durumundadırlar. Gerici rüzgarlardan etkilendikleri ve sınıfın ilerici iradesini engelledikleri ölçüde, ezilip gideceklerdir.

Son sıralarda Şükran Ketenci'nin Türk-İş ile, sözcüğün tam anlamıyla uğraşması boşuna değildir. Deneyimli bir işçi haberleri yazarı olarak Ketenci, "tehlike"yi yakından görmekte ve bunun işaretini vermektedir. Aynı zamanda da, şu sıralarda DİSK'in açılması söz konusu olursa diye, bölücülük tohumları ekmeyi ihmal etmemektedir.

İşçi sınıfımız yıllardır ısrarla sürdürdüğü tutumu, Adana mitinginde bir kez daha dile getirmiştir:

Devrimci Türk-İş'i yaratacağız!

DİSK'i Türk-İş-te yaşatacağız!

Münire Tekin

Alevi toplumu bugün gericilik ve onun devleti karşısında dağınık bir durumdadır

Toparlanmayı sağlayacak bir kurul gerek

Bu kurul düşünsel konularda Hacı Bektaş'a sadık kalmak koşuluyla tam yetkili olmalıdır. Hacı Bektaş'ın felsefi özüne ve devrimci yapısına sadık kişilerden oluşacak böyle bir kurul hem Aleviliğe, hem sömürüden, kula kulluktan kurtulmuş bir Türkiye'nin yaratılmasına ölçülemez bir katkı yapar.

Tarih boyunca egemen sınıflar Alevileri keserek onlarla başetmeyi çok denediler. Ama bu yoldan Alevileri ve Aleviliği yok edemediler. O, ezilen sınıfların mücadele bayrağı oldu ve gericiliğe, haksızlığa, baskıya karşı, haklının, doğrunun ve geleceğin temsilcisi oldu. Tarih boyunca elden ele devredildi. Derin, köklü bir inanç sistemini, koca bir toplumu kesmekle bitiremeyen egemen sınıflar onu sulandırmayı da denediler.

Bugünkü Türkiye burjuvazisi, tarihten ders çıkarmış, oldukça deneyimli bir sınıftır. Tarihten şunu öğrenmiştir ki, ne ezilen sınıfları kesmekle bitirebilir, ne de onları kesmekle koca bir inanç sistemini yok edebilir. Bu yüzden bugün egemen sınıf, ağırlığıyla Aleviliği sulandırmaya, sahip çıkar görünümü altında dine, Türkçülüğe çekmeye, sufizmden, dine ve baskıya başkaldırıcı yanlarından arındırmaya çalışıyor. Böylelikle Aleviliğin tarih boyunca oynadığı ilerici-devrimci rolü budamaya, onu basit bir dinsel mezhep derecesine düşürmeye çalışıyor.

Öte yandan genç kuşak Alevi devrimcilerde de bilgisizlikten ve devrimci hareketin yanlış yaklaşımlarından kaynaklanan, gereksiz bir küçümseme, Alevilikten utanma eğilimi var. Bu kendi güzel geleneğine ve şanlı tarihine sırt dönme, kendi kendini köksüz bırakma anlamına gelen tutum sonuçta hem Aleviliğe hem içinde yer aldıkları devrimci harekete zarar veriyor.

Ayrıca, özellikle yaşlı kuşak Alevilerde, yüzyılların deneyiminin ürünü olarak ortaya çıkan, konu gündeme gelirse yine kesileceğiz kuşkuları da bugün yersizdir. Bugün tüm işçi ve emekçi yığınların yaşadıkları haksızlıklarla birlikte Alevilerin yaşadıkları haksızlıklara son verebilme fırsatı vardır. İşçi sınıfı böyle bir kavgaya hazırlanmaktadır. Bu kavgada güçleri birleştirebilme oranında başarı şansı da yükselecektir.

Burjuvazinin Aleviliği budayarak, bir dinsel mezhep düzeyine indirerek onu kabullenme hesapları Alevi toplumun bugünkü dağınıklığı ve örgütsüzlüğüyle de birleşince tehlikeli bir durum doğurmaktadır. Bugünkü dağınıklığa çözüm getirilmezse Alevi toplum bu yeni tuzaklardan yaralanarak çıkar. Bu tehlikelere karşı R.Yürükoğlu, yeni yayınlanan *Okunacak En Büyük Kitap İnsandır* adlı kitabında, Alevi topluluğun, Hacı Bektaş Veli'nin devrimci görüşleri doğrultusunda toparlanması için çok yerinde bir öneri getiriyor. Şöyle diyor:

"Alevi toplumu bugün dedeliğin de etkisinin azalmasıyla gericilik ve onun devleti karşısında dağınık bir durumdadır. Buna getirilecek önlem, tüm istemlerimiz arasında önem sırasında birincidir. Bu dağınıklığa çözümü ancak Alevi toplumu getirebilir ama biz de bu konuda düşündüğümüzü söyleyebilir, önerimizi sunabiliriz.

"Önerimiz şudur: Alevi toplumunu özüyle, Hacı Bektaş düşüncesiyle uygun bir zeminde geliştirebilecek bir kurul oluşturulmalıdır. Yıl içinde belli aralarla Hacı Bektaş'ta toplanacak bu kurulda, her biri bir ocağı temsilen gelen 12 üye, Bektaşiliğin düşünsel kaynaklarını hakkıyla bilen bilim adamları, Alevi özünü dinsel çarpıtmaya boğmadan yaymakta olan ünlü halk ozanları, Hacı Bektaş soyu Çelebilerin başıyla birlikte yer almalıdır. Bu kurul düşünsel ve örgütsel konularda, Hacı Bektaş'a sadık kalmak koşuluyla tam yetkili olmalıdır. Hacı Bektaş'ın felsefi özüne ve devrimci yapısına sadık kişilerden oluşacak böyle bir kurul hem Aleviliğe, hem sömürüden, kula kulluktan kurtulmuş bir Türkiye'nin yaratılmasına ölçülemez bir katkı yapar." (R.Yürükoğlu, *Okunacak En Büyük Kitap İnsandır*, Alev Yayınları, Istanbul, s.303-304)

İslam dünyasındaki hareketliliğin Türkiye'deki etkileri de gözönünde bulundurulduğunda, Alevi halkı yine hain tuzakların beklediği ortadadır. Dine, Türkçülüğe, kabulcülüğe vb. doğru çekiştirmeler hem Aleviliğin düşünce sistemini bozucu etki yapmaktadır, hem de örgütsüz, dağınık bir toplum içinde başı bozuk tartışmalar yaratarak bölünme, parçalanma gibi tehlikeleri gündeme getirmektedir.

Hem Alevi halkın ve Aleviliğin bu tehlikelerden korunması, hem de ezilen sınıf ve tabakaların mücadele birliğinin sağlanması açısından böyle bir kurul oluşturulmasının önemi çok büyüktür. Bu konuda üstüne görev düşenler zaman geçirmeden göreve sahip çıkmalı ve gerekeni yapmalıdırlar.

Aliye Göksun

Bin yıllık yürüyüş

Onlar taşırken Hak'kı
Sırtta semerleri gibi
Biz halkı taşıdık hey dost
Yüz yıllara, bin yıllara.

Onlar halife ordusu
Onlar sultanın tuğrası
Onlar afyon, efsun ve kin
Onlar zulüm onlar kandı.

Onlara başkaldıranlar
Kerbela'da Karaburun'da
Toprağı sulayan kanlar
Bizler idik, bizler idik.

Hakkın kelamın doğuran,
Halkın kavgasın yoğuran
Dünya malında ortaklık
Erkte halklık buyuran bizdik.

Toprağa düşen kanı
Alnına tülbent gibi saran
Kızılırmağa adını koyan
Bizdik hey dost, Kızılbaştık.

Güzellikleri yaratan,
Bugün hayatı ışıtan
Yine biziz dost.
Alnı kızılyıldızlı başız,
Devrimciyiz hey dost biziz.

M.Köklü

Uğur Mumcu Marksizmi ölümden "kurtardı"!

Kurtarılmaya muhtaç olanlar kurtarıcı maskesi takıyorlar

Uğur Mumcu, Marksizmi "kurtarmak" görüntüsü ardında, gerçekte Gorbaçof'un ihanet çizgisini kurtarmaya ve aynı zamanda da, "öldü bitti" diyerek bir türlü öldürülüp bitirilemeyen Marksizmi, devrimci özünden ayırarak, başka bir yoldan kendisi öldürmeye çabalıyor.

Bilindiği gibi, uzunca bir süredir, tüm dünyada ve Türkiye'de burjuva basın, "Marksizm-Leninizm öldü" diye çığlıklar atıyordu. Geçenlerde Uğur Mumcu, Marksizmi "kurtardı". "Çöken nedir" başlıklı yazısında, *Cumhuriyet* yazarı Mumcu şöyle demiş:

"Demokratik sosyalizm, en büyük çelişkisini Leninizmle yaşamıştır.

"...

"Sovyet Marksizmi, sınıf savaşlarının zorunlu olarak *'proletarya diktatörlüğü'* getireceği, bu diktatörlüğün işçi sınıfının *"öncü partisi'* eliyle kurulacağı, proletarya diktatörlüğünün de sınıfların yok olacağı bir aşamaya kadar sürdürüleceği görüşlerine dayanır.

"...

"Bu açıdan *'Marksizm'* ile *'Leninizmi'* birbirinden ayırt etmek gerekir.

"Marksizm bir kuramdır; Leninizm ise bir devlet modeli.

"Marksizmin getirdiği en önemli görüşlerden biri *'artı değer'* kuramıdır.

"...

"Bu açıdan bakarsanız, *'Marksizm öldü ölüyor; bitti, bitiyor'* gibi yargılara katılmak güçtür. Kapitalist sömürü sürdükçe Marksizm de yaşayacaktır.

"Marksizm ile Leninizmi birbirinden ayırmadan yaşanan olayları yorumlamaya kalkarsak yanıltıcı sonuçlarla karşılaşırız.

"...

"Duvarların yıkılması, resmi ideolojilerin terkedilmesi ve çoğulculuğa doğru adımlar atılması *'Marksizmin iflası'* değil totaliter sistemlerin çöküşüdür.

"Günümüzde proletarya diktatörlüklerini yıkan düşünce dinamitlerinin adı insan haklarıdır.

"...

"Gorbaçov, bu gerçeği görerek Sovyet Marksizmini Leninizmden soyutlamaya çalışıyor.

"Sosyalizmde özgürlükçü ve demokratik çözümler, 2.Enternasyonal'den bu yana insanlığın gündemindedir...

"...

"Çöken ve yıkılan, Marksizm değil Leninizmdir." *(Cumhuriyet*, 8 Şubat 1990)

Görüldüğü gibi, proletarya diktatörlüğü Marksizmden koparılıp Leninizmle eşitleniyor ve demokrasiye ters gösteriliyor. Çöken, proletarya diktatörlüğü ve Leninizmdir deniyor. Marksizm "kurtarılıyor" ve Gorbaçof da Marksist ilan ediliyor.

Bir kez, proletarya diktatörlüğü Marksizmin belirleyici bir özelliğidir. Bunu Marks'ın kendi ağzından aktaralım:

"Modern toplumda sınıfların varlığını ya da aralarındaki savaşımı benim keşfettiğim söylenemez. Benden çok önce, burjuva tarihçiler bu sınıf savaşımının gelişimini ve burjuva ekonomistler de sınıfların ekonomik anatomisini tanımlamışlardı. Benim yeni olarak yaptığım şunları kanıtlamaktı:

"1. *Sınıfların varlığının*, yalnızca, *üretimin gelişmesindeki özgül tarihsel dönemlerle* bağlı olduğu.

"Sınıf savaşımının zorunlu olarak *proletarya diktatörlüğüne* götürdüğü.

"3. Bu diktatörlüğün kendisinin, yalnızca, *tüm sınıfların yok edilmesine ve sınıfsız bir topluma geçişi* oluşturduğu." (Marks, "Weydemeyer'e 5 Mart 1852 tarihli mektup," Marks-Engels, *Seçme Yazışmalar*, İngilizce basım, s.69)

Uğur Mumcu, 2. Enternasyonal'den sözettiğine göre, Marks'ın bu görüşlerinden de haberdar olsa gerek. Çünkü bu görüşler, 2.Enternasyonal'de çok tartışılmış ve dönek 2.Enternasyonal'in yalnızca Leninizme değil, Marksizme de karşı olduğu ta o tartışmaların sonunda noktalanmıştı.

İkincisi, günümüzde proletarya diktatörlüklerinin çöküşüne gelince. Ortada gerçekten bir çöküş vardır, ama ne, nasıl, neden ve kimler tarafından çökertiliyor, bunlara doğru yanıt vermek gerekir.

Günümüzde çökmekte olan proletarya diktatörlükleri, bürokratik deformasyondan tanınmaz duruma gelmiş, bürokrasinin proletarya üzerinde diktatörlüğü biçimini almış devletlerdir. Bunların demokratik olamayışı da, çöküşü de bu çarpıklıkla bağlıdır. Gerçekte ve aynı zamanda Marksizm-Leninizme göre, proletarya diktatörlüğü ancak aktif yığın demokrasisiyle yaşayıp çiçek açabilir. Bu demokrasi ise Uğur Mumcu gibi sol liberallerin ya da arabesk sosyal demokratların tüylerini diken diken edecek derecede demokratik niteliktedir.

Bu devletleri günümüzde çökertmekte olan çizgi, ilginçtir, çökerttiği devletin proletarya diktatörlüğü olduğunu söylemiyor. Çünkü, gelişmesi Lenin'in ölümünden sonra başlayan, Stalin'in ölümüyle hızlanarak süren ve günümüzde sosyal demokrat Gorbi gibi hilkat garibesi bir ürün veren oportünist çizgi, Marksizmin doğrularına çoktan sırt çevirmiş ve proletarya diktatörlüğünün ta 1930'larda kalktığını söylemiştir. Böyle bir anlayışla yaklaşınca da, proletarya diktatörlüğünü çöküntüye sürüklemiştir.

Ne Marksizmin, ne de Leninizmin "kurtarılmaya" ihtiyacı yoktur. Çöken Marksizm-Leninizm değil, ona sırt çeviren, çevirdikçe sorunlarla başedemeyip burjuvaziye yönelen ihanet çizgisidir. Nitekim, Uğur Mumcu, Marksizmi "kurtarmak" görüntüsü ardında, gerçekte bu çizgiyi kurtarmaya çalışıyor. Bu çizgiyi Marksist ilan ediyor. Böylece aynı zamanda da, "öldü bitti" diyerek bir türlü öldürülüp bitirilemeyen Marksizmi, devrimci özünden ayırarak, başka bir yoldan kendisi öldürmeye çabalamış oluyor.

Cumhuriyet yazarı Uğur Mumcu'nun Marksizme karşı mücadeleyi, böyle Marksizmi "kurtarmak" görüntüsü ardında yürütmek zorunda kalması, emperyalizmin Türkiye gibi zayıf halkalarında işçi ve emekçi yığınları aldatmaya çabalamak için Marksist geçinmek gerekliliğindendir. Ama ne "aksilik" ki, bu ülkelerde yakıcı ihtiyaç, Marksist geçinenlere değil, Marksizmin ta kendisinedir. Bu nedenle, Uğur Mumcu gibiler, istedikleri kadar Marksist geçinsinler, boşluğu dolduramazlar.

Zekiye Dağlar

Yeniçeltek katliamı yalnızca Yeniçeltek işçileri değil, tüm işçi sınıfı ve emekçiler arasında düzene öfkeyle karşılandı

"İşçilerin katili sömürü düzenidir"

Biliyoruz, temel yasası kâr olan kapitalizm işçi sağlığı ve iş güvenliğine doğası gereği yeterli önemi hiçbir zaman veremez. Ama işçi kendi mücadelesiyle bugünkünden çok daha ileri önlemler alınmasını dayatabilir, dayatmalıdır. Yeter artık! Bütün işkollarında, küçük büyük bütün işyerlerinde somut önlemler alınması sağlanmalıdır. Bu en basit yaşama hakkı bilek gücüyle koparılmalıdır. Bu hakkı veremiyorsa yıkılsın bu düzen!

Merzifon'daki Yeniçeltek Kömür İşletmesi'nde 8 Şubat akşamı meydana gelen grizu patlamasında 66 işçi hayatını kaybetti. Patlamanın uzağında yer alan 8 işçinin cesetleri ikinci gün çıkarıldı. 58 işçinin cesetleri ise madenin 340 metre derinliğinde kapalı kaldı.

Hiçbir iş ve can güvenliğinin olmadığı madenlerde, yıllardır ardarda grizu patlamalarından, çökmelerden, hatta 1979 yılının Eylül ayında olduğu gibi sel baskınlarından binlerce işçi ölüyor. Kapitalizmin kâr hırsıyla dönen çarkları, işçileri de öğütüyor.

Bir hafta önce, Türkiye Taş Kömürü İşletmesi'ne bağlı Amasya maden ocağında aynı nedenden ötürü 5 işçi hayatını kaybetti. Yine bir hafta önce, 66 işçiye mezar olan madende zehirlenen 5 işçi hastahaneye kaldırıldı. İşveren, "bu zehirlenme değildir, bunlar sarhoştu" diyerek olayı kapatmaya çalıştı. Ama işçiler Merzifon Devlet Hastanesi'nden "karbondioksit zehirlenmesi" raporu alarak savcılığa suç duyurusunda bulundular. Olaydan 12 saat önce de 243 no'lu ocakta gazın yükseldiğini işçiler işletmeye bildirdiler. Hatta gaz yükselmesinden dolayı işbaşı yapmak istemedikleri halde zorla, tehditle madene indirildiler. Bu arada işletmenin "tehlike yoktur" diye işçileri madene sokan yöneticileri, Polonya'dan getirtilmiş olan malzemeleri dışarıya çıkartmayı ihmal etmediler.

Katliam çok şiddetli öfke uyandırdı. Madeni kurtarmak için işletmenin hava bacalarının kapatılması ve beton baraj kurulması halkın öfkesini en yüksek düzeye çıkardı. Bu içeride yaşama olanağı bulunan işçiler varsa onları da bilerek öldürmek demekti. Ayaklanan halk karşısında tüm çevreye asker yığıldı. İşletme yöneticilerini kaçıran arabaya saldıran halk arabanın camlarını taş ve yumruklarla kırdı. Askerlerle halk arasında kapışma oldu. Subayın birine yumruk vuran bir genç "bugüne kadar kimseyi öldürmedim ama bundan sonra öldürürüm" diye haykırdı. Bu arada Türkiye Maden İşçileri Sendikası şube başkanı Necmettin Bilican da işçiler tarafından dövüldü.

SHP genel sekreteri Deniz Baykal araştırmasını yapıp döndükten sonra şaşırmış bir şekilde gazetecilere şunları söyledi:

"Maden ocağı şirketinin yönetim kurulunda madencilikten, işletmecilikten anlayan tek kişi yok. Şirkete ortak belediyeler bir yana atılmış, üyeliğe seçim yitirmiş ANAP belediye başkanı, emekli albay, seçim yitirmiş milletvekilleri bu iktidar tarafından alınmış.

"İşletme müdürü Süleymancı, tarikatçı. Faciadan sonra, 'takdir-i ilahi, mukadderat' dediğini yörede herkes biliyor." (*Cumhuriyet*, 11 Şubat 1990)

Baykal'ın açıklaması bir gerçeği daha sergiliyor. İşçilerin canını düşünmeyen devlet, çoğu Alevi olan Yeniçeltek madencilerinin başına Süleymancı bir tarikatçı atamayı düşünmüştür.

Olay olduktan sonra devletin ulufe dağıtması, üç yetkilinin tutuklanması, burjuva basının duygu sömürüsü yaparak yardım kampanyası açması ve burjuva partilerinden yöneticilerin geçmiş olsun ziyaretleri yapması hiçbir şey yazmaz. Yazmadığı da görüldü.

Cumhuriyet'in kibarca belirttiği gibi, Deniz Baykal dahil, "her gelen olumsuz karşılandı". "Olumsuz karşılanma" da ne söz, açıkça kovuldu, yuhlandı, hatta bazıları yakayı zor kurtardı. İki bakan kalabalığın, "defolun gidin, sizi istemiyoruz, bizi enayi yerine koymayın, hesabını soracağız" diye bağırışları arasında kendilerini güçlükle arabaya attılar.

Yeniçeltek işçileri sorunun *yalnızca* şu ya da bu hükümet, şu ya da bu burjuva partisi, şu ya da bu müdürle kısıtlı olmadığını, düzen sorunu olduğunu çok iyi bilirler. Çünkü onlar 1980 öncesinde işyeri konseyleri kurmuşlar, madenin yönetimini, kömür üretimini ve çevredeki halka ucuz dağıtımını kendi ellerine almışlar, bir anlamda yeni bir düzenin filizlerini yaşatmışlardı. Bu konseyler iş güvenliğinden de doğrudan sorumluydu ve gerekirse üretimi durdurabiliyordu. Birçok işçi bu yüzden mahkum edildi, işkence gördü, işinden oldu. İşçiler tutuklandılar ama bilinçleri özgür kaldı. Nitekim giden "yabancı" ziyaretçileri, Yeniçeltek işçileri, yine "işçilerin katili sömürü düzenidir" pankartıyla karşıladılar.

Yeniçeltek katliamı yalnızca Yeniçeltek işçileri değil, tüm işçi sınıfı ve emekçiler arasında düzene öfkeyle karşılandı. Saygı duruşu, madenlere inmeme, miting, çeşitli yemek boykotları, izinsiz gösteri yürüyüşleri yapıldı. Ama yetmez, ne yapılsa yetmez. Dün Zonguldak, bugün Yeniçeltek, yarın Soma. Dün Kumkapı, bugün Petkim, yarın Kazlı.

Biliyoruz, temel yasası kâr olan kapitalizm işçi sağlığı ve iş güvenliğine doğası gereği yeterli önemi hiçbir zaman veremez. Ama işçi kendi mücadelesiyle bugünkünden çok daha ileri önlemler alınmasını dayatabilir, dayatmalıdır. Yeter artık! Bütün işkollarında, küçük büyük bütün işyerlerinde somut önlemler alınması sağlanmalıdır. Bu en basit yaşama hakkı bilek gücüyle koparılmalıdır. Bu hakkı veremiyorsa bu düzen yıkılmalıdır.

Doğan Kaygusuz

İstanbul Belediyeleri İşçileri İşçi Komiteleri Yürütme Kurulu'nun çağrısı:

Katillerden hesap soracağız

İşçiler, emekçiler,
Gün geçmiyor ki ülkemizde iş cinayetlerine bir yenisi eklenmesin. Daha dün Levent'te 12, Kumkapı'da 16 işçi arkadaşımız işyerlerinde yanarak hayatlarını yitirmişlerdi. Her gün ülkemizde işlenen bu iş cinayetlerine bugün bir yenisi daha eklendi.

Merzifon'da Yeniçeltek kömür işletmelerinde çalışan 66 işçi kardeşimiz daha katledildi. Katledildi diyoruz, çünkü bu iş kazası değildir. Bu da aynı diğerleri gibi toplu bir cinayettir.

Ülkemizdeki tüm bu cinayetler, sermayenin (kapitalizmin) işçilere, emekçilere para makinalarından başka bir gözle bakmadığının, işçileri, emekçileri insan yerine koymadığının açık bir göstergesidir. İşte bu nedenle bu cinayetler, işgücünü daha ucuza mal edebilmek ve dolayısıyla kârlarına kâr katabilmek için işyerlerinde alınması gereken en doğal önlemleri bile almayan, işverenlerin işlediği ne ilk ne de son cinayettir. Çünkü bunlar varlıklarını bu cinayetlere borçlu olan kan emicilerdir.

Arkadaşlar,

Biz işçiler ve emekçiler olarak, ülkemizde işlenen bu cinayetlere daha fazla seyirci kalmamalıyız. Sıra bize ne zaman gelecek diye beklememeliyiz. Bu nedenle ülkemizi ucuz emek cennetine çevirmekle övünen, işçi sınıfımızın ekonomik ve demokratik haklarını zorbaca gaspeden, ülke kaynaklarımızı yerli ve yabancı para babalarına peşkeş çeken ve insan hayatını hiçe sayan bu anlayışa tepkimizi göstermeliyiz. Bu tepkimizi, gücünü örgütlülüğünden alan bir sınıf olarak, komitelerimiz, temsilcilerimiz ve sendikacılarımızla, yani topyekün sendikal örgütümüz ve sendikal birliğimizle en sert bir şekilde ortaya koymalıyız, koymalıyız ki bu cinayetler bir daha yaşanmasın. Bu inanç ve kararlılıkla tüm iş cinayetlerini nefretle kınıyor, işçi sınıfımızı katliamların sorumlularından hesap sormaya çağırıyoruz.

İş cinayetlerine son
Yeni Çeltekler istemiyoruz
Katillerden hesap soracağız
Haydi işçiler genel greve

İstanbul Belediyeleri İşçileri İşçi Komiteleri Yürütme Kurulu

Fırtına çağırır çığlıklar

Ah söylemesi zor
340 metre derinlikte
Bir mezar
Başucunda
66 ölü yazar

Saçları
Salkım saçak söğüt
Gözleri
Babadan kalma kömür
Çığlığı
Dağları aşar
İner yüreğimden vurur
-Babamı isterim
-Babamı verin bana

Ağlama yavrum
Ağlama güzelim
Dökme gözyaşını madene
Zehirlenir

16 Şubat 1990
Ozan Öncü

10 Şubat'ta Belediye-İş Beyoğlu ve Eminönü şubelerinin düzenlediği, İstanbul belediyeleri işyeri temsilcilerinin ve işçi komisyonlarının tümünün katıldığı, işçi sağlığı — iş güvenliğini ve Yeniçeltek katliamına karşı eylem önerilerini konu alan bir panel yapıldı. Panelin birinci bölümünde İşçi Sağlığı Derneği başkanı Dr. Metin Benol konuştu. İkinci bölümde ana konuşmayı Belediye-İş Beyoğlu şube sekreteri İlyas Güven yaptı. İlyas Güven'in konuşmasını veriyoruz.

Gerçek suçluyu sanık sandalyesine oturtacağız

Değerli arkadaşlarım,
Her gün her saat Türkiye'nin her yanında yaşanan, iş kazası denen cinayetlerden birisi daha yaşandı. 67 insan, 67 can kardeşimiz diri diri gömüldü. Bu cinayet karşısında sessiz kalmak, acıyı içimize gömmek, ölülerimize sahip çıkmamak, kendi ölüm fermanımızı imzalamak demektir. Sınıfımızın üyelerinin herbirinin karşılaştığı sorunlar, diğer kardeşlerimizin de karşılaşacağı sorunlardır. Artık bu cinayetlere dur demenin zamanı gelmedi mi? Parababalarının daha çok kâr uğruna canımızla oynamasına dur demenin zamanı gelmedi mi? Hiçbir güvenliği olmayan, hiçbir sağlık kuralına uymayan işyerlerinde çalışmayacağımızı, dost düşman herkese ilan etmenin zamanı gelmedi mi?

Cinayete suçlu aranıyor. Belki bir mühendis, bir teknik eleman, bir ustabaşı ya da postabaşı işçi suçlu ilan edilecek ve yargılanacak. Olay geçiştirilmeye çalışılacak. Oysa gerçek suçlular bellidir. Gerçek suçluyu biz işçiler suçlu sandalyesine oturtmak zorundayız.

Gerçek suçlu, gözünü kâr hırsı bürümüş işverenlerdir. İşçiye hayvan kadar saygı göstermeyen işverenlerdir. Hiçbir iş güvenliği tedbiri almayan işverenlerdir. Ve onların arkasındaki siyasi iktidar ve devlet güçleridir. İşçinin örgütlenme ve mücadele hakkını elinden alan anayasayı ve yasaları hazırlayanlardır. Onları uygulayanlardır. Bir bütün olarak kapitalist düzendir. Ve o düzeni savunan bütün kurumlardır.

Bu düzen, bu yapı ayakta durdukça daha çok iş kazası, iş cinayeti yaşanacaktır. Biz işçiler, bizi kuru ekmeğe muhtaç eden, her an ölümle yüz yüze getirenlere anlayacakları dilden cevap vermeliyiz. Bunu yapacak güçteyiz. Engeller kimden gelirse gelsin o engelleri yıkabiliriz. Bunu başarabilecek kararlılıktayız.

Şimdi bu toplantı bu yolda kararlılığını dile getirmelidir. Düşmanlarımız da, dost yüzlü düşmanlarımız da, işçi sınıfı içinde parababaları gibi düşünen sözde sendika yöneticileri de hak ettiklerini bulmalıdırlar. Sizlerle birlikte bu yönde karar oluşturacak ve uygulayacağız. Haklı olduğumuz yolda hiç kimse bizi engelleyemez.

Bu sayımızda, Mercan Köklü'nün hazırladığı verisel döküm ve değerlendirme yazısının dördüncü bölümünü yayınlıyoruz.

Romanya karşı-devriminin gerçekleştiği Aralık 1989'dan bu yana geçen iki aylık kısa süre, Romanya karşı-devriminin ipliğini pazara çıkarmaya yetti. Bütün yalanlar birer birer ortalığa saçıldı. Batıcısıyla, Gorbaçofçusuyla karşı-devrimcilerin, işçi düşmanı görüş ve tutumları, "uluslararası bağlantıları" olabildiğince açıklıkla ortaya çıktı. Yayınladıkları siyasal programlardan, kararname ve yasalardan, haykırdıkları sloganlardan, verdikleri demeçlerden, neyi temsil ettikleri iyice belli oldu.

Bu arada, çeşitli siyasal gelişmeler ve karşı-devrimcilerin ağlaşmaları, Romanya işçi sınıfının karşı-devrime şiddetli bir direnç içinde olduğunu, yer yer sokağa dökülerek tutumunu sergilediğini, RKP'nin ise, hiç de ileri sürüldüğü gibi "işi bitmiş"(!) bir örgüt olmadığını gösterdi.

Romanya karşı-devriminin şu anda içinde bulunduğu ortamla ilgili değerlendirmemize geçmeden önce, karşı-devrimin yalanlarının, en son bazı gelişmeleri de içerecek biçimde derli toplu bir dökümünü yapmak, (bundan önce bu yalanların bazılarına yeri geldikçe değinmiştik, burada yeni bilgilerin de ışığında kapsamlı bir döküm yapacağız -*İ.G.)* sonra sırasıyla karşı-devrimcilerin görüş ve tutumlarını ele alarak sergilemek, Batıcı-Gorbaçofçu işbirliği içinde hazırlanan bir karşı-devrimin neler üretebileceğini göstermek açısından öğretici ve yararlı olacaktır.

"Temeşvar'da katliam" ve "60 bin ölü" yalanı ve gerçek!

"Temeşvar katliamı" konusu, Romanya karşı-devriminin başlangıç şifresi gibi birşeydir. Son bilgiler bu konuda savrulan yalanları iyice ortaya çıkardı. Bu nedenle, bazı tekrarlar pahasına konuya eğilmeden edemeyeceğiz.

Karşı-devrimci darbecilerin, çok sıkıntılı ve özverili geçen yıllar nedeniyle oldukça huzursuz olan Romanya halkını, RKP'ye ve Çavuşesku yönetimine karşı sokaklara dökebilmek ve kendi melun amaçlarında figüran gibi kullanabilmek amacıyla 17 Aralık'tan itibaren yaydıkları yalan haberlerin başında, "Temeşvar kentinde Çavuşesku'ya sadık güçlerin katliam yaptığı" geliyordu. Bu, darbenin kod işaretiydi.

"Temeşvar'da katliam" yaygarasını, Doğu Alman haber ajansı ADN kopardı. ADN, 20 Aralık 1989'da geçtiği bir haberde, kentte içinden 4630 ceset çıkartılan bir toplu mezarın bulunduğunu dünyaya "duyurdu". (Ayrıntılı değerlendirme için bakınız: *İşçinin Gazetesi*, sayı:4, s.9)

Haberin üstüne mal bulmuş mağribi gibi atlayan emperyalist basın, bu haberin uydurma haber olduğunu daha ilk günden bilse bile, bu durumu *o gün için* fazla deşmek istemedi, çünkü emperyalizmin o günkü çıkarları, bu yalanı gerektiriyordu.

Ama Çavuşesku öldürülüp de, Gorbaçofçular, karşı-devrimin erk yapısı içinde Batıcılara fazla yer vermeye yanaşmayınca, konu Batı basınınca "araştırılmaya", "Temeşvar'da katliam"ın yalan olduğuna ilişkin kanıtlar "bulunmaya" başlandı. Kartlar masaya saçıldı. Bugüne kadar ortaya çıkan verilere göre, Temeşvar'da, 17 Aralık'la yılbaşı arasındaki *bütün* çarpışmalar boyunca ölenlerin tamamı 71 kişidir. (*The Independent on Sunday*, 4 Şubat 1990)

Bunun yanısıra, "katliam"a kanıt(!) olarak Batılı gazetecilere gösterilen 18 cesedin, "katliamda, hem de işkence yapılarak öldürülmüş olduğu" haberinin sahtekarlık olduğu ortaya çıktı. Batı Almanya'nın RTL Plus özel televizyon istasyonu, Temeşvar'da Sekuritate tarafından öldürüldüğü bildirilen insan cesetlerine ilişkin haberin *düzmece* olduğunu bildirdi. (AFP ajansına dayanarak *The Independent*, 26 Ocak 1990)

RTL Plus'un röportaj yaptığı üç Romanyalı doktor, a) "katliam" cesetlerinin *morgdan* getirilmiş olduğunu, b) cesetlerin *doğal nedenlerle ölmüş* insanlara ait olduğunu, c) "işkence izi" denilen izlerin, tıp öğrencilerinin kadavralar üzerinde yaptığı otopsi, yarma, deşme gibi uygulamaların sonucu oluştuğunu açıkladılar. Yeni Temeşvar polis şefi de bu yönde konuştu. Üstelik, *The Times* muhabirinin şubat ayı içinde görüştüğü Temeşvar adli tabipliğinden Dr. Milan Leonard Dressler'in açıklaması yalanı iyice sergiledi.

Dr. Dressler, kent halkının, katliam konusunda bir "kollektif psikoz" içinde (yani asılsız haberlere, dedikodulara kendini inandırmış bir ruh hali içinde-*İ.G.)* olduğunu söylüyor. Gerçek ölü sayısının 100'ün altında olduğunu, söz konusu edilen cesetlerde kurşun izi bulunmadığını, cesetlerdeki izlerin işkence değil otopsi izleri olduğunu, hatta çoğunun "eskilikleri" nedeniyle çürümüş olduğunu belirtiyor. Meğerse söz konusu cesetler, "bazı kimselerce"(!) Çavuşesku rejimini halk nazarında küçük düşürmek amacıyla "kullanılmış"! (*The Times*, 7 Şubat 1990) "Temeşvar'da katliam" yalanı, karşı-devrim öncesi kışkırtma planının parçasıymış.

Burada bir noktayı belirtmeden geçemeyeceğiz: Temeşvar'da ölenlerin önemli bir kısmının - hatta çoğunluğunun - sosyalizmi savunurken öldürülen komünistler olduğunu düşünüyoruz. "Kayıp" denilenlerin de linç edilip gizlice "yokedilen" komünistler olduğunu düşünmek için her neden var! Çünkü, a) Temeşvar olaylarının başladığı gün *ilk ölen 4 kişinin*, karşı-devrimci güruh tarafından kafası ezilerek linç edilen askerler olduğunu, b) kente gönderilen Sekuritate birliklerinin kalabalıkların önüne silahsız ve cephanesiz çıkartıldığını, (Bakınız *İşçinin Gazetesi*, sayı:4, s.9) c) karşı-devrimle birlikte çeşitli yerlerde komünistlerin gizli, açık linç edilmekte olduğunu biliyoruz. (Bu konuda en son haber, 16 Şubat tarihli *The Times*'da yayınlandı.)

Bir de, "60 bin ölü" konusu var. Burjuvaziye işçi sınıfından daha fazla güvenen bazı Türkiyeli "solcu"ları(!) Çavuşesku'ya "Drakula'nın torunu" dedirtecek kadar çok "duygulandırdığı" anlaşılan bu konuda, en son bilgiler oldukça ilginçtir.

Karşı-devrimciler, Çavuşesku yoldaşları, "60 bin kişinin ölümünden" sorumlu tutarak katletmişlerdi. (Bakınız: *İşçinin Gazetesi*, sayı:3, s.5) Bu cinayetten kısa bir süre sonra, karşı-devrimin sağlık bakanı, kesinleşmiş ölü sayısını 746 olarak açıkladı. (Aktaran, Fransa insancıl işler bakanı Bernard Kouchner, *Financial Times*, 29 Aralık 1989)

Bu rakam bile yalanmış. 27 Ocak'ta, RKP'nin önde gelen dört yöneticisini "yargılarken", Askeri Akademi'nin salonunda "iddianamesini" okuyan savcı, 4 RKP yöneticisi ve bakanı, *689 kişinin* ölümüne neden olmakla suçladı. (BBC Dünya Servisi, 27 Ocak 1990 22.00 haberleri)

Görüldüğü gibi, indikçe iniyorlar. Bu rakam bile kesin olmayabilir. Dahası, bu rakamın büyük bölümü, fırsat bu fırsat, kendilerinin öldürdükleri komünistleri içermektedir.

Karşı-devrim, işçi sınıfını siyasal erkten uzaklaştırdı, RKP'yi illegal yaptı. Ancak herşeye rağmen, kapitalistlerin, ağaların 43 yıl sonra yeniden geri gelişini protesto eden Romanya işçileri, sokakları işgal edip komünistlerin kellesini isteyen karşı-devrimci kalabalıkları, yine sokaklarda

Emperyalizmin kaçınılmaz doğası sergilendi, Gorbaçof çizgisi karşı-devrim düzeyine "yükseldi". Sanmasınlar hesabı sorulmayacak, dökülen kan yerde kalmayacak.

Ancak, bütün yalan ve sahtekarlıklara, erki ellerinde bulundurmalarına rağmen, karşı-devrimciler derin bir korku içinde olduklarını gizleyemiyorlar. Zırhlı araçların içinde yolculuk ediyor, işgal ettikleri devlet başkanlığı binasında yatıp kalkıyorlar. Bu arada, Temeşvar olaylarının "baş kahramanı" olan kışkırtıcı ajan papaz Lazslo Tökeş'in Temeşvar'a dönemediği, neredeyse "illegal" yaşadığı haberleri geldi.

Bunlar güzel haberlerdir. Karşı-devrimin, ülkede "yabancı bir uzuv" gibi olduğunun, işçi sınıfının adaletinden, yapılanların hesabını soracağından ne denli ürktüğünün yansımasıdır. Çeşitli siyasal gelişmeler de, bunu doğruluyor.

Bu gelişmeleri, karşı-devrimin en son vardığı yeri daha iyi anlayabilmek için önce karşı-devrimin Gorbaçofçu ve Batıcı liderinin ve siyasal örgütlerinin kimliklerini ele alalım. (Daha önce bu konuya da yer yer değinmiştik. Burada son bilgilerin ışığında daha tam bir döküm vereceğiz. -*İ.G.)* Böylece, Batıcı-Gorbaçofçu işbirliğinde hazırlanan bir karşı-devrimin ne denli işçi ve Marksizm düşmanı görüş ve tutumlar yaratmaya "yetenekli" olduğunu daha iyi görelim.

Karşı-devrim galerisinden kimlikler

Romanya karşı-devrimi galerisinden seçerek buraya aldığımız lider ve parti kimlikleri, bugünkü Romanya'da cereyan eden siyasal çekişmelerin içyüzünü, karşı-devrimin hedeflerini ve korkusunu anlamak açısından eşsiz birer örnek oluşturuyor. Türkiye işçi sınıfı için de çok öğretici yanlar taşıyor.

Romanya karşı-devriminin, Gorbaçofçu, "Moskovacı" ve Batıcı, "İngilizci", ya da "Fransızcı" sayılan liderleri, örgütleri var. Bunlar birbirlerinden, kapitalizm sevgisinde ya da işçi düşmanlığında *değil*, kapitalizme hangi yoldan (Gorbaçof'un mu yoksa Batı'nın mı istediği yoldan) (yani kimin hegemonyasında) gidileceğinde farklılaşıyorlar. Şimdi kendi aralarında süren git-gelli kavga bununla ilgilidir.

İşçi sınıfı ve Marksizmin Gorbaçofçu düşmanları

Karşı-devrim öncesinde Ulusal Selamet Cephesi adı altında gizliden gizliye örgütlenen Gorbaçofçu karşı-devrimciler, karşı-devrim sonrasında Sovyetler'in de yardımıyla siyasal erkten aslan payını kaptılar. Ama bugün, Batılı emperyalist ülkelerin desteğinde, karşı-devrimin mantıksal sonucuna "ilerletilmesini"(!) dayatan Batıcı karşı-devrimciler ve doğal olarak yükselen anti-komünizm dalgası karşısında, sürekli geri adım atmak zorunda kalıyorlar.

Batıcıların savunduklarından çok da farklı görüşlere sahip olmayan Silviu Brucan, bu ekibin en önde gelen lideridir. Kimliğini bütünüyle verebilme açısından, daha önceden yayınladığımız bazı bilgileri tekrar ederek Brucan'ı tanıtalım.

İşçi düşmanı Silviu Brucan

Mart 1989'da Çavuşesku'ya karşı bir "açık mektup" yazan 6 eski RKP yöneticisinden biri olan Silviu Brucan, ilk günden beri karşı-devrimin perde arkası lideriydi. Perde arkasında ipleri kontrol eden kişi olduğu için, Batıcıların boy hedefi olan Brucan, onlara karşı epeyce direndi.

Sovyetler'in desteğine sırtını dayayan Brucan, son zamanlarda, karşı-devrimin "teorisine" katkıda(!) bulunmak üzere bazı yazılar yazdı, bazı demeçler verdi. Brucan, işçi sınıfının gericileştiğini, ilericiliğin tekelinin "aydınlar" dediği bir tabakaya geçtiğini ileri sürüyor. Buna kanıt(!) olarak da, bilimsel-teknolojik devrimin etkisiyle dünya işçi sınıfının bileşiminde ve kapsamında meydana gelen değişiklikleri gösteriyor.

Kendisini daha önce RKP'den ve işçi sınıfından yalıtılmaya götüren bu görüşler, o kadar işçi düşmanı ve küstah ki, Brucan, işçi sınıfının tepkisinden, karşı-devrimin lideri konumundayken bile kaçamadı. Batılı gazetelerde Brucan'ın görüşleriyle ilgili olarak yayınlanan haberler, Romanya'da büyük tepki topladı. Batıcıların entrikalarla yapamadığını, işçi sınıfı basıncıyla yaptı. Brucan, Ulusal Selamet Cephesi yürütme komitesindeki görevinden şubat ayı başında istifa etmek zorunda kaldı. (Ancak, herhalde Sovyetler'in desteğiyle, aynı yerde "danışmanlık" yapmayı ve işçi düşmanı görüşlerini buradan propaganda etmeyi sürdürüyor.

İşçi düşmanı Silviu Brucan, 1950'li yılların ortalarında, "Moskovacı" ekibin adamı olarak, Romanya Komünist Partisi'nin merkez organı *Scintea*'nın editörlüğünü yaptı. Genel sekreter Dej döneminde, öteki "Moskovacı"larla birlikte aktif parti ve devlet görevlerinden uzaklaştırıldı. 1956-1959 arası ABD, 1959-1962 BM elçiliği yaptı. 1966'da Çavuşesku onu bu görevinden de aldı. Daha sonra, Batılı gazetecilere anlattığı kadarıyla, Bükreş üniversitesinde Marksizm öğretmiş(!), yurtdışında öğretmenlik görevlerinde bulunmuş.

Brucan, darbeden 6 ay kadar önce, Gorbaçofçu karşı-devrimcilerle Batıcıları, Ulusal Selamet Cephesi (USC) adlı bir gizli örgütte biraraya getirdi, darbe için uygun zaman kollamaya başladı. Kasım 1989'da Londra ve Moskova'ya giderek karşı-devrim "vizesini" aldığını 3 Ocak 1990'da İngiliz 4.Kanal televizyonuna açıkladı.

Darbe sırasında devlet başkanlığı sarayını basanlar arasında yer alan Brucan, USC üyelerini topladı ve televizyondan "devrimin ateşleri içinde(!) USC'nin kurulduğunu" ilan ettirdi. Herhangi bir somut hükümet görevi üstlenmemeye dikkat eden Brucan, cephenin "dış ilişkiler komitesi başkanlığı" gibi "mütevazi"(!) bir rolü üstlendi. (Bu komitenin, USC'nin 11 kişilik yürütme komitesini de, bakanları da, devlet başkanını ve başbakanı da atayan komite olduğu, bütün önemli siyasal kararların buradan çıktığı sonradan ortaya çıktı.)

"İşçi sınıfı tutucu bir güçtür"

Brucan'ın çeşitli konularda görüşleri karşı-devrimin Gorbaçofçu ekibinin görüşlerini de yansıttığı için, buraya aldık. Brucan, çeşitli konularda şunları diyor:

Darbenin hedefi: "Romanya devriminin özel karakteri, RKP'nin kaderinde vardır. Romanya'da değişim, parti içinde bir reform hareketinden ya da iç mücadeleden geçerek gelmedi... Parti bunun (karşı-devrimin-*İ.G.)* dışında... pasif bir gözlemci olarak kaldı ve bizim niyetimiz onu aynen öyle tutmaktır. Dolayısıyla bizim özel bir parti kongresine ya da yönetimin değiştirilmesine gereksinimimiz yoktur. Parti gitti, parti artık yoktur. USC'deki komünistler komünist olarak orada değiller, partiye karşı mücadele verdikleri için oradalar. Hiçbiri kendini komünist olarak nitelemeyecektir. Romanya'da reformcu komünizm denilen saçmalık yoktur." (*Financial Times*, 29 Aralık 1989)

"Devrim RKP'siz ve ona karşı yapılmıştır." (*Financial Times*, 2 Ocak 1990)

Komünist partisi: "RKP, hiçbir zaman kendisini diktatörlükten ayırmadı, halkın bilincinde ondan ayrı düşünülmüyor ve bu nedenle işi bitmiştir. Ölmüştür." (*The Independent*, 6 Ocak, 19 Ocak 1990)

"Hepimiz başında komünisttik - hatta bazımız önde gelen yöneticiydik - ama şimdi, komünist olduğumuz için değil, Çavuşesku diktatörlüğüne karşı çıkma cesaretini gösterdiğimiz için burada bulunuyoruz, öteki partiler de aynı bonservise sahip olduklarını göstersinler de görelim." (*The Times*, 11 Ocak 1990)

"Parti bitmiştir, çünkü Çavuşesku diktatörlüğünün kökleri, tam da Lenin'in icadettiği partiye uzanıyor." (*The Observer*, 21 Ocak 1990)

"Elena ve Nikolay Çavuşesku'nun idam edilmeleri meşrudur, ama bunun dışında ölüm cezası Romen halkının ruhuna aykırıdır. Çavuşesku'nun iş arkadaşlarıyla Sekuritate teröristleri en ağır cezalara çarptırılmalıdır." (*The Independent*, 19 Ocak 1990)

Marksizm, tutucu(!) işçi sınıfı ve öncü enteller: "Çavuşesku'nun ideal toplumsal tabanı işçileştirilmiş köylüydü. Bu da 5 milyon kadar insan eder. (Oysa) Bilimsel devrim kol işçisinin rolünü azaltıyor. Entellektüelin rolünü öne çıkarıyor. İşçileşmiş köylülerin sivil haklara, basın özgürlüğüne, siyasal haklara fazla ilgisi yoktur. Bu tür soruları yükseltenler entellektüellerdir.

"Çavuşesku, her yerdeki eğilimlere karşı olarak kol işçilerinin sayısını artırmaya çalıştı. Partinin yeniden proleterleştirilmesi çağrısını yaptı... Onun ideal toplumsal tabanı işçileştirilmiş köylüydü... İşçi sınıfı burada gelecekte de tutucu bir güç olacaktır. Onu

sopayla dağıtıyorlar. Gorbaçofçular ise, kendi yaratımları olan ve işbirliği yapmak istedikleri Batıcı karşı-devrimcilerle öfkeli işçiler arasına sıkışıp kalmış durumdadırlar. Sağ tarafta karşı-devrimci göstericilerin, solda da buna yanıt veren işçilerin fotoğrafları yer alıyor.

Romanya'da olan karşı-devrimdir -IV-

hizmet sektörüne kaydırmak zorunda kalacağız." (*Financial Times*, 29 Aralık 1989)

"Komünist partisinin ideal toplumsal tabanı köy kökenli kol işçileridir... Komünist partisi, başında, proletaryanın partisi olarak anlaşıldı. Marks ve Lenin bununla, kol işi yapan, kapitalistlerce sömürülen sınıfı anlıyorlardı. Tabii ki, geleceğin partisi olarak (bu partinin), ortaya çıkan üretici güçlerin en ilerisini kendinde temsil eden sınıfın öncüsü olması gerekiyordu. Bilimsel-teknolojik devrim, bütün bu varsayımları geçersiz kıldı." (*The Times*, 8 Şubat 1990)

"Bilimsel devrim Marksist tezi yere çaldı. Kol işçilerinin sayısı azalıyor, konumları bozuluyor. Kol işçileri artık teknik ilerlemenin öncülüğünü yapmıyorlar, tersine onlar *tutucu* bir güçtürler...

"Dolayısıyla devrimde (karşı-devrimde-*İ.G.*) yönetimde olanlar entellektüeller, özellikle öğrencilerdir.." (*Financial Times*, 29 Aralık 1989)

"Dünyada her yerde entellektüeller iktidara yürüyor. Enformasyon devrimiyle başedebilecek tek toplumsal kategori onlardır. Thatcher bir entellektüeldir. Almanya ve Fransa entellektüeller tarafından yönetiliyor. Doğu Avrupa'da yeni Doğu Alman ve Macar liderlikleri de, entellektüellerden oluşuyor. Solidarnoş entellektüellerce yönetiliyor ve Polonya hükümeti işçilerin çıkarlarına aykırı ekonomik politikalar uygulayacaktır.

"Romanya'da 1,5-2 milyon entellektüel ve 20 milyon kadar alelade halk var. (Onların entellektüellerin erkine oy vermeye ikna edilmeleri için) kendilerine yiyecek verilecek, evleri ısıtılacak ve ilaç sağlanacak. (Brucan'la röportaj yapan gazeteci bu sözleri şöyle yorumluyor: 'Brucan, komünizm-sonrası toplumda yalnızca iki sınıfın, akıllı insanların ve aptal insanların olacağı umuduyla yaşıyor. Ona göre ideali, akıllıların toplumu yönetmesi ve aptalların da temel konforun sağlanması karşılığında mutlululuk dolu olarak efendilerine oy vermesi olacak.) Ben bunu Romanya halkına değil *The Independent*'in okurlarına söylüyorum. Onlar (Romanya halkı-*İ.G.*) anlamazlar. Bu görüşleri onlara daha popüler, anlaşılır biçimde sunmak gerekir." (*The Independent*, 29 Ocak 1990)

Karşı-devrimin ekonomisi: "İzmlerden nefret ediyorum. Komünizmle kapitalizm arasında orta yol aramak da bir 'izm'dir. Komünizmin çöküşünden sonra yeni ekonomik teorilere gerek var. Doğu Avrupa'da büyük bir teorik kargaşa var. Gorbaçof'tan Polonya'da Solidarnoş'a kadar, karanlıkta yürüyorlar.

"Romanya, Batı'nın zorladığı hızla değil ama, pazar ekonomisine doğru, gidecektir... Tarımda küçük üretim özendirilecek, özel tarımcılık geliştirilecek, daha sonra hafif endüstri ve hizmet sektörüne geçilecek. Bir kısmı kârlı olan ağır endüstri, devlet denetimi altında olacak.

"Hizmet sektörünü ve küçük ölçekli üretimi özelleştirecek bir kararname çıkarılması konusunda (cephe içinde) anlaştık... Bu yılın sonunda, kapanan fabrikalar yüzünden yüzbinlerce işçi işten çıkartılacak... Daha şimdiden, Çavuşesku'nun projelerinin iptal edilmesiyle 3 bin kadar işçi işsiz kaldı... Çavuşesku yıllarının mirası, tedrici olarak pazar mekanizmalarının uygulanmasıyla halledilecek." (*The Independent*, 22 Ocak 1990)

Brucan'ın görüşleri özetle böyle. Küstah üslubu ve derin işçi düşmanlığını, kapitalizme ve entellektüellere duyduğu hayranlığı ve Romanya'yı nereye götürmek istediğini saklamayan görüşleriyle Brucan'ın görüşleri Gorbaçof çizgisinin savunduğu görüşlerle yanyana getirildiğinde ilginç paralellikler olduğu görülüyor. Tek fark, Brucan'ın, görüşlerini, sırtında yumurta küfesi taşımadan, en açık, en küstah bir dille açıklamasıdır. Yaşamın çeşitli doğrularına karşı-devrimci yorumlar getiren Brucan, bu özelliğiyle, Gorbaçof'un "yeni siyasal düşünce"sinin derin işçi sınıfı düşmanı özünü sergilemede de yararlı olacağa benziyor.

Gorbaçof'un sınıf arkadaşı İliescu

Haftalık Alman dergisi *Der Spiegel*, 1986'nın sonlarında, "eğer Sovyetler Çavuşesku'yu bir darbe vb. yoluyla devirirlerse yerine getirecekleri adam İliescu'dur" diye yazmıştı. Gerçekten, 1989 sonunda yapılan darbeden sonra, Brucan liderliğindeki USC, Ion İliescu'yu karşı-devrimin devlet başkanlığına atadı.

1930 doğumlu olan İliescu, 1953'te RKP'ye üye oldu. Moskova'da üç yıllık eğitimi sırasında (1957-1960), Romen öğrencilerin yöneticiliğini yaparken, daha sonra SBKP'nin başına gelecek olan Gorbaçof'la arkadaş oldu. 1967'de gençlik bakanı oldu. Şubat 1971'de RKP'nin eğitim ve propaganda işleri ile sorumlu MK sekreterliğine getirildi. Ancak, partinin verdiği görevleri yerine getirmeye yanaşmadığı için, Temmuz 1971'de bu görevden uzaklaştırıldı. Temeşvar parti örgütüne 2.sekreter oldu. 1974-1979 arasında Sovyet sınırındaki İasi'de parti sekreterliği yaptı. 1980'de "disiplinsizlik" gerekçesiyle MK'dan, sorumlu parti görevlerinden uzaklaştırıldı. 1984'ten sonra, su işlerinde, bir teknik yayın kuruluşunda yöneticilik yaptı.

Çavuşesku, İliescu'nun gençlik bakanlığı, MK'nın eğitim-propaganda sorumluluğu sırasındaki çalışmalarının ışığında, İliescu hakkında şu değerlendirmeyi yapmıştı:

"Küçük burjuva enteli, bürokratik bir kafa yapısı var ve genç insanların çalışması hakkında hiçbir şey bilmiyor."

Gerçekten de, İliescu, 1970'lerde Romanya'da endüstrileşme atılımıyla uyumlu bir "kültür devrimi" kampanyası düzenlenmesi girişimine karşı çıkmıştı.

İngiliz burjuvazisi, darbenin hemen ardından, İliescu için, "Gorbaçof'un Moskova Üniversitesi'nden arkadaşıdır ve kabul edilebilir bir komünist lider olabilir... Batı'nın yardımı temeldir" değerlendirmesini yaptı. Gerçekten İliescu, emperyalizmin "kabul edebileceği" bir "komünist"(!) olduğunu göstermek için çok çaba harcıyor.

The Observer gazetesi, "Romanya'nın Gorbaçof'u" dediği İliescu'nun, "bugün elinde reforme edilecek bir parti olmayan bir komünist(!) reformcu" olduğunu söylüyor. RKP MK'nın eski "ideoloji sorumlusu" İliescu, komünizme ve komünist partisine karşı tutumunu şöyle açıklıyor:

"Biz ideolojinin köleleri değiliz."(!)

İliescu'nun neyin kölesi olduğu, karşı-devrimin olayları içinde çabuk açığa çıktı. Bir kilisede karşı-devrim "şehitleri" için yapılan ve kendisinin de katıldığı ayinden sonra, karşı-devrimin mantıksal sonucuna ulaştırılmasını, katıksız burjuva erkinin kurulmasını isteyen anti-komünist göstericiler hükümetin kapısına dayanınca, hemen havaya giren İliescu, RKP'yi yasaklama kararını ilan etme onursuzluğunu şevkle yerine getirdi ve şunları söyledi:

"Çavuşesku diktatörlüğü tarafından ele geçirilmiş ve ulusal ruha ve tarihsel geleneklerimize ters düşen bir uygulama içinde olan RKP, 12 Ocak 1990 tarihinden itibaren yasaklanmıştır." (*Financial Times*, 13 Ocak 1990)

Troçkistlerin "devrim" diye göklere çıkardıkları, TDKP ve TKP-ML gibi örgütler "halk ayaklanması" payesini verirken, TBKP'nin alkışladığı Romanya karşı-devriminin devlet başkanı, işte böyle biridir. Karşı-devrim ve Gorbaçofçu İliescu, birbirlerine çok yakışıyorlar.

Sovyet ajanı Militaru, Macar "dostu"(!) Stanculescu

Karşı-devrimin ilk saatlerinde, Bükreş'teki Türkiye Büyükelçiliği, "ordunun başında Militaru diye biri var" diyordu. Bu adamın rasgele biri olmadığı, Gorbaçofçuların darbesinde önemli bir rol oynadığı, hatta bugünkü verilere bakılırsa, Silviu Brucan'ın sivilleri, Militaru'nun da yüksek rütbeli subayları örgütlediği rahatlıkla söylenebilir.

Darbe sonrasında, savunma bakanlığı görevine getirilen general Nikolay Militaru'nun "dikkate değer" bir geçmişi var.

General Militaru, 1960'larda RKP MK aday üyesi oldu. Bükreş ve 2.ordu komutanlıklarında bulundu. Çavuşesku'nun kendisini savunma bakan yardımcılığı görevine aday göstermeye hazırlandığı bir sırada, 1970'lerin sonlarında, bir Sovyet ajanına, genelkurmayın gizli belgelerini geçirdiği ortaya çıktı. Yargılanan Militaru, "bir yabancı ülke hesabına casusluk yapmaktan" idama mahkum edildi. Ancak Sovyetler Birliği ağırlığını koyup araya girince hayatı kurtuldu. Geri bir görevde tutuldu, 1986'da emekliye ayrıldı.

General Militaru, sahneye tekrar, darbeci Ulusal Selamet Cephesi'nin, "gelişmelerin ateşi içinde kurulduğu"(!) ilan edildiği sırada çıktı, ordunun komutasını üstüne aldı. Öte yandan, cephenin 22 Aralık'ta yaptığı ilk toplantıda, "cephenin zaten altı aydır çalıştığını" ağzından kaçırarak, hem cephenin önceden varlığını, hem de kendisinin en az altı aydır USC'nin üyesi olduğunu kanıtlamış oldu. Ajanlığı casusluğu bir yana, Sovyetler'in ordu içindeki bağlantısının Militaru olduğunu söylemek hiç de yanlış olmayacaktır.

Ancak, son haberlere göre, karşı-devrimin kendi mantıksal sonucuna, çıplak burjuva erkine "ilerletilmesini" isteyen güçlerin dayatması ve Gorbaçofçuların kellesini istemesi karşısında, Gorbaçofçu kesim, Militaru'yu feda etti. Erki "Ulusal Birlik Konseyi" adı verilen yeni bir yapı içinde Batıcılarla paylaşmak zorunda kalan Gorbaçofçular, orduda doğan bölünmenin büyüme eğilimi göstermesi karşısında Militaru'yu savunma bakanlığından aldılar. Yerine, general Stanculescu'yu getirdiler.

Savunma bakanlığı görevine getirilen general Stanculescu, Militaru'nun iki yardımcısından biriydi. Ekonomi bakanlığının yanısıra, posta ve telekomünikasyon bakanlığını da kontrol eden bir başka kilit adamdı.

Çavuşesku yönetimi altında 1981'de savunma bakan yardımcılığı, 1985'te silah endüstrisi sorumluluğu görevlerinde bulunan Stanculescu'nun, içinde bulunduğu karanlık ilişkiler karşı-devrim sırasında ortaya çıktı. (Bakınız: *İşçinin Gazetesi*, sayı:4, s.9) Darbenin hemen ardından, Çavuşesku yoldaşların Sibiu yönüne gitmek üzere bindikleri helikopteri orduya izleten, onların yakalanmasında, "yargılanıp" katledilmesinde birincil rolü oynayan, Stanculescu'dur. 1989 yazında, Budapeşte'ye "özel bir ziyaret"(!) yapıp Macar ordu yetkilileriyle darbeye ilişkin "iyi ilişkiler kuran" da Stanculescu'dur!

Stanculescu'nun ekonominin geleceğine ilişkin planları, Gorbaçofçu karşı-devrimcilerin kapitalizmi hortlatma yönündeki girişimlerini ortaya koyması açısından önemlidir.

Stanculescu'nun planına göre, merkezi planlama sistemi kaldırılacak. Özellikle dış ticarette, karar verme mekanizmaları "özerkleştirilecek". (Yani, "dış ticaret tekeli" kaldırılacak.) Kollektif çiftliklere ait 2 milyon hektarlık tarımsal arazi köylülere özel tarım yapmaları için geri verilecek. Ama bu çabalarda "önemli zorluklarla"(!) karşılaşılıyormuş. Bu zorlukları Stanculescu'yla röportaj yapan *Financial Times* şöyle aktarıyor:

"Çavuşesku rejiminin nüfusu sıkarak, ülkede dış borç bırakmadığı doğrudur. O ayrıca, özelleştirilecek devlet endüstrilerini satın almaya aday olabilecek bir özel sektör de bırakmadı..." (*Financial Times*, 22 Ocak 1990)

Bunu, herhalde Çavuşesku yoldaşın liderliğindeki RKP'nin başarı hanesine yazmak gerekiyor. Ayrıca, RKP'yi neden yoketmeye çalıştıkları buradan iyi anlaşılıyor.

Demokratik "komünist"(!): Janos Fazekas

Çavuşesku'nun ölümüyle birlikte siyasal erke çöken Gorbaçofçular, bir yandan işçi sınıfına ve RKP'ye ağır saldırılar yönelttiler. Bir yandan da, RKP'nin toplumda taşıdığı ağırlığı ve gösterebileceği direnci dikkate alarak, parti tabanını kendilerine "kazanma" taktiği uyguladılar. Batı basınında, RKP'nin kongre toplamasını, ama kendini feshetmesini isteyen bazı "demokratik komünistlerin"(!) bulunduğu haberlerinin çıkmasının altında yatan buydu.

Ancak, Gorbaçofçuların korktukları oldu, ne işçi sınıfı ne de RKP karşı-devrime yüz vermedi. Bunu hem üretimdeki tutumuyla hem de bürokraside gösterdiği dirençle ortaya koydu. RKP'nin siyasetin dışında tutulmaya çalışılmasına, "ölüp bittiğinin" ilanına vb. bütün "önlemlere" rağmen, fabrikalardan devlet bürokrasisinin yükseklerine kadar birçok alanda, karşı-devrime giderek artan bir direniş gösterildi. Gelişmeler, Batıcıların da bastırmasıyla, RKP'nin yasaklanmasına, sonra da öldüğü gerekçesiyle bütün mal ve para varlığına el konulmasına vardırıldı.

Yine de, Gorbaçofçular, kendi adamlarına bir düzmece RKP "kongresi" toplattırıp, "işe yaramayacak"(!) kadroları safdışı etme, kalan "sağlamlarla"(!) Batı ölçülerinde kabul edilebilir bir parti kurmaya yönelik tasarılarından vazgeçmediler. Bu iş için tozunu silkeleyip raftan indirdikleri "komünistlerden"(!) biri de Janos Fazekas'tır.

1982 yılına kadar başbakan yardımcılığı, hatta RKP Siyasal Yürütme Komitesi üyeliği yapmış olan Macar asıllı Fazekas, görüşleri Çavuşesku yönetimiyle ters düşünce, görevden uzaklaştırılmış. Aynen öteki karşı-devrimciler ve dönekler gibi, Çavuşesku için ağzına geleni söylüyor. Onun "kültürsüz, kaba biri, bir anarşist, bir kariyerist, bir derebeyi, bir mutlakiyetçi... vb." olduğunu ileri sürüyor. Kendisi ise "demokratik(!) bir KP'den yana"ymış.

Fazekas, işçi sınıfından puan toplayabilmek için, "militan"(!) havalara girmeyi de ihmal etmiyor, "ben, bilimsel sosyalizme olan inancımı, gömlek ya da pantolon değiştirir gibi değiştirmeyeceğim", falan diyor. Hatta, sempatik görünebilmek için, "Romanya'da bugün çok sayıda anti-komünistin varolduğunu", "devrim (karşı-devrim-*İ.G.*) sırasında ölenlerin içinde, çok sayıda parti üyesinin olduğunu" falan açıklıyor. (*The Observer*, 21 Ocak 1990)

Ama Fazekas, önerdiği RKP "kongresi"nin(!), "Çavuşesku'ların hizmetçilerini ve ikiyüzlü oportünistleri" temizlemesi, partinin kendini feshetmesi ve bir demokratik(!) "sol sosyalist parti"ye dönüşmesi gibi istemleriyle, gerçek niyetlerini ortaya koymadan da edemiyor. Fazekas'ın "demokratik komünist partisinden"(!) anladığı, Gorbaçofçu karşı-devrim çizgisinin görüşleriyle ne kadar da paralellik taşıyor. Bakın Fazekas ne diyor:

"Her çok partili rejimde, demokratik olduğu sürece bir komünist partisine yer vardır. Parti, *demokratik merkeziyetçiliği, proletarya diktatörlüğünü ve sınıf mücadelesini bırakırsa,* demokratik olabilir." (*agy*) (abç)

Bu görüşler, karşı-devrimci Gorbaçof çizgisinin ne denli Marksizm düşmanı görüşler "üretmeye" yetenekli olduğunu güzel yansıtıyor. Romanya karşı-devrimiyle Sovyetler Birliği'ndeki çizgi arasındaki paralelliği sergilemesi açısından çok öğretici oluyor.

Ancak, bütün karşı-devrimler gibi Romanya karşı-devrimi de, kendi mantıksal sonucuna doludizgin ilerlemek istiyor. Bu eğilimi "Batıcılar" dediğimiz kesim temsil ediyor. Bunlar, Gorbaçofçuların, karşı-devrimi "Gorbaçof yönetiminin kabul sınırları içinde tutma" çabalarına karşı saldırıların başını çekiyorlar. Batıcıların ağır topları arasında Mazilu, Cornea gibi liderler, devrik Romen kralı ve sülalesi, Ulusal Köylü Partisi, Liberal Parti gibi siyasal örgütler var. Bunları da görelim.

(Devam edecek)

"Ulusal burjuvazi", devrimci hareket için, doğru anlaşılması canalıcı önem taşıyan bir konudur

"Ulusal burjuvazi" nedir? -II-

Güncel önemine geçen sayımızda değindiğimiz bu konuyu çok güzel aydınlatan ve 1979 Aralığında R.Yürükoğlu imzasıyla yayınlanmış olan uzun bir yazının ikinci bölümünü aşağıda yayınlıyoruz. Bu bölüm okunurken, yazının bundan on yıl önce yazıldığı ve yazıda sözü geçen bazı süreçlerin bu süre içinde daha da yol aldığı akılda tutulmalıdır.

Dünyada "ulusal burjuvazi"nin gelişimi

Ulusal-liberal burjuvazinin dünyadaki genel gelişmesini çok kısa olarak ele alacağımız bu bölümün amacı, burjuvazinin niteliğinin, ülkenin kapitalist gelişme aşamasına, ve içinde yer aldığı dünya kapitalist ekonomisinin işleyişine bağlı olarak belirlendiğini gösterebilmektir.

Emperyalist ülkelerde burjuvazi

Avrupa'da feodalite beşinci yüzyıldan onbeşinci yüzyıla dek uzanan süreyi, kapitalizm, onaltıncı yüzyıldan günümüze dek uzanan süreyi kapsar.

Onbeşinci yüzyılın sonuna gelindiğinde eskiye oranla gelişmiş bir ticaret, para ekonomisi, kasabalar, kentler ve endüstri vardı. Yine de ulaşım güç, tehlikeli ve pahalıydı. Yöresel vergiler, gümrükler vb. vardı. Ticaretin gelişebilmesi için artık daha geniş bölgelere güvenlik sağlayacak bir yapı, ulusal devlet temeli gerekiyordu.

Kapitalizmin gerçekten gelişebilmesi için, tarımda üreticinin işgücünden başka satacak birşeyi olmayan özgür emekçi olabilmesi için toprakla bağının kopması, serflikten vb. kurtulması gerekir. Kasabalarda da çırak ve kalfaların lonca sisteminin kısıtlamalarından kurtulmaları gerekir. Bu işin bir yönüdür. Öteki ve asıl yönü, üreticinin mülksüzleştirilmesidir.

Bu gerekleri yerine getirebilmek ve sonucunda toplumsal erki ele geçirebilmek için endüstri kapitalistleri hem *feodal ağalara* karşı, hem de insanın insan tarafından *özgürce* sömürüsünü engelleyen *loncalara* karşı savaş yürüttüler.

Tarımsal nüfusun mülksüzleştirilmesi endüstri sermayesi için iç pazarı genişletti. Eskiden kendi ürettiğinin bir kısmını kendi yiyen köylü, artık yok oluyordu. Yerini üretim araçlarından *özgür* proleter yığını alıyordu. Bunlar ücretli emeği oluşturuyordu. Ücret alacak, bu ücretle gereksinim malları satın alacaklardı. Bunları ücretle çalıştıracak olan kapitalist, tarımdan hammadde satın alacaktı. Mülksüzleşen, köylülerin üretim araçlarını ele geçiren tarımcılar da artık üretim araçları için pazar oluşturuyordu. Böylece, tarımsal emekçilerin mülksüzleştirilmesi, toplumsal işbölümünü artırıyor ve iç pazarı genişletiyordu.

Kapitalizm böylece iç pazarı açıyordu, fethediyordu. Ama kendisi henüz *manifaktür* aşamasındayken bunu tam başaramaz. Manifaktür el tekniğine dayandığı için küçük üretimi bir alanda, bir biçimiyle. yok etse bile, öteki alanda, bir başka biçimiyle geliştirir. Çünkü hammadde için buna gereksinim vardır.

İç pazarın tam fethini ancak büyük makina endüstrisi gerçekleştirebilir. Tarıma kapitalizmin kalıcı temeli olan makinayı sokar, emekçiyi kalıcı biçimde mülksüzleştirir, tarımla endüstriyi kalıcı olarak ayırır. Kapitalizm, ancak fabrika (maşinofaktür) aşamasında ulusal üretimin tümüne egemen olabilir.

Endüstri kapitalistinin doğuşu çiftçide olduğu gibi ağır bir süreç içinde gerçekleşmedi. Amerika'da altın ve gümüşün bulunması, yerli nüfusun madenlerde köle gibi kullanılması, sömürgecilik, bu doğuşu çok hızlı bir sürece dönüştürdü.

Böylece emekle üretim araçları birbirinden tamamen koparıldı. Kapitalizm, sahibinin emeğine dayanan özel mülkiyeti eriterek ayağa dikildi. Ve eski toplumu emek ve sermaye diye yeterince ayırınca, yani kendi ayakları üzerinde durmaya başlayınca bu kez mülksüzleştirme yeni ve değişik bir boyut aldı. Büyük balık küçük balığı yutmaya başladı.

Burjuvazinin gericileşmesi

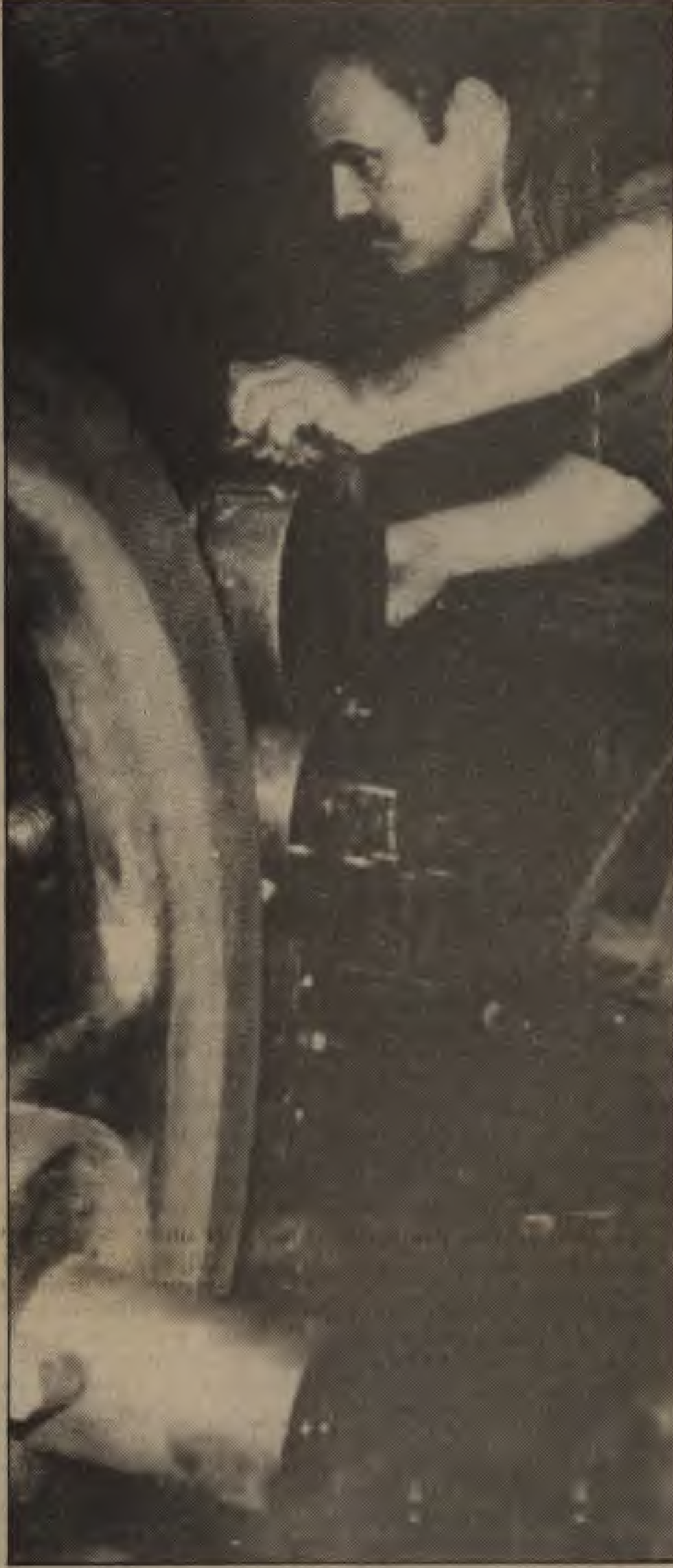
Onaltıncı ve onyedinci yüzyıllarda ticaret, endüstriyi devrimcileştirici bir etki yapıyor, güdüyordu. Ancak ticaret sermayesi ne denli güçlenirse güçlensin, kendi başına kapitalizmin üretim biçimi olarak egemenliği anlamına gelemez. Ticaret meta dolaşımıdır ve meta üretimini, kapitalist üretimi geliştirir. Kapitalizm toplumsal üretime egemen olunca ise ticaret sermayesi endüstri sermayesinin güdümüne girer. Ticaretin endüstriye etkisi üst yapının alt yapıya etkisine benzetilebilir. Temel olan alt yapıdır, bizim örneğimizde endüstridir.

Bu nedenle tarihsel olarak kapitalizm üretimde ağırlık kazanmaya başladıktan sonra, burjuvazi gerçek anlamda devlete el uzatabilmiştir. Bu dönemde el uzatabilecek burjuvazi ise endüstri burjuvazisidir. Onsekizinci yüzyılda manifaktür ilerlemiş, endüstri devrimiyle makina endüstrisine geçiş başlamıştır. Aynı dönemde de *burjuva devrimleri* başlamıştır.

1760'larda endüstri devrimi başladı. Bu süreçte, burjuvazinin devrimci rolü de açıkça ortaya çıktı. Artık kapitalizm toplumsal *üretimi* kavrıyor, artık burjuvazi kapitalist yollardan sermaye biriktiriyordu. Artık koca dünya pazarı, ticaret, onun güdümündeydi. Ve artık burjuvazi devlete el atıyordu. Feodal kurumları tümüyle silip atmaya yöneliyordu. Bu dönemde burjuvazi devrimciydi.

Emperyalist ülkelerde burjuvazinin gelişimi, endüstri devriminden başlayarak *üç* dönemden geçmiştir. Lenin, "Sahte bayrak altında" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.21 s.146) adlı yazısında bu dönemleri işlemiştir.

Birinci dönem, 1760'lardan (ya da kesin bir tarih 1789'dan) 1871'e dek olan dönemdir. 1789 Büyük Fransa Burjuva Devrimi ile 1871 Paris Komünü arası, Avrupa'da burjuvazinin yükseliş dönemidir. Geneliyle burjuva-demokratik ve özeliyle burjuva-ulusal hareketler dönemidir. Feodal yapıların yıkıldığı, ulusal devletin ortaya çıktığı bu dönemde burjuvazi *devrimcidir, ilericidir.* Toplumun ilerleyebilmesinin *nesnel* gereklerini saptayabilmiş ve bunları engelleyen ana düşmana karşı tüm gücüyle savaşmıştır. Bu anlamda, 1871 Paris Komünü'ne dek Batı'da burjuvazi *ulusal burjuvazi* olarak nitelenebilir.

Bu dönemin gösterdiği bir başka önemli sonuç da, burjuvazinin gerçekten devrimci olabilmesi için endüstri burjuvası olması gerektiğidir.

İkinci dönem, 1871'den 1914 Birinci Emperyalist Dünya Savaşına dek olan arayı kapsar. Bu dönem, kapitalizmin tüm egemenlik ve emperyalizme yükselme dönemidir. Serbest rekabetçi kapitalizm, yerini finans-kapitale, *emperyalizme* bırakmaktadır. Marks'ın dediği gibi, kapitalizm ayakları üzerine dikildiği anda gericileşmeye başlamıştır. Bu dönüşümle birlikte burjuvazi artık "ulusal burjuvazi" tanımındaki burjuvazi değildir.

Üçüncü dönem, emperyalizmin olgunlaştığı dönemdir. Emperyalizmin çöküşü ve sosyalist devrimler çağıdır ve de burjuvazinin yeri aynen eski feodallerin yeridir. Yıkılması gereken gericilik odağıdır. Finans-kapital artık *tüm* kapitalist sermaye katlarını *kendine bağlamıştır.*

Emperyalist ülkelerde, ikinci dönemle birlikte artık burjuvazi genelinde ilerici işlevini terketmiştir. Finans-kapitalin egemenliği sonucunda, tekeller dışındaki burjuvazi, yani *tüm kapitalist sermaye giderek emperyalizmin safına geçmiştir.* Finans-kapital öyle güçlü bir sermaye, öyle güçlü bir ekonomik ağdır ki, başka türlüsü zaten düşünülemez.

Bu söylediklerimizi Lenin'in şu sözlerinden izleyebilirsiniz:

"Bir yanda birkaç elde toplanan finans-kapitalin çok büyük boyutları ve bunun sonucu olarak yalnız küçük ve orta kapitalistleri değil, çok küçük kapitalistleri ve küçük patronları da kendine bağımlı kılan olağanüstü yoğun ve yaygın bir ilişkiler ve bağımlılıklar ağının yaratılması, öte yanda dünyayı paylaşmak ve başka ülkeler üzerinde egemenlik kurmak için başka ulusal devletlerin finans guruplarına karşı giderek sertleşen savaşım, *mülk sahibi sınıfların tümden* emperyalizmin yanına geçmesini getiriyor." (Lenin, *agy*, c.22, s.285)

Az gelişmiş ülkelerde ulusal burjuvazi

Emperyalizmin dünyaya yayılmasıyla birlikte, metropoller dışında kalan geniş alanlarda kapitalizm gelişmiş, ulusal bilinç doğmuş, uluslaşma yükselmiştir. Kapitalizmin emperyalizme büyümesiyle, bir yanda sömürgeleştirme hızla yayılırken, öte yanda, yine emperyalizmin getirdiği bir sonuç olarak, sömürgelerde hızla yayılan kapitalizm anti-sömürgeci savaşımı yükseltmiştir. Böylece "eski dünya"-nın dışında kalan Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın geniş alanları ilk kez "tarih sahnesine" çıkmışlardır.

Sömürge ve yarı-sömürgelerde emperyalizme ve onun ülke içi ajanlarına karşı savaş, tarihsel olarak *iki aşamadan* oluşmuştur. En başta sömürgecilik zincirini kırmak ve emperyalizmden siyasal bağımsızlığını kazanmak. İkinci aşama, ki geri kalmış ülkelerin, eski sömürge ya da yarı-sömürgelerin bugün içinde bulundukları aşamadır, emperyalizmden ekonomik bağımsızlığı kazanma aşamasıdır.

Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin emperyalizme karşı verdikleri savaşımın ilk aşamasında, ulusal kurtuluş aşamasında, siyasal bağımsızlık aşamasında, ulusal burjuvazi belirli bir olumlu rol oynamıştır. Çünkü bu dönem yerli endüstri burjuvazisinin yeni yükseldiği, egemen kesim durumunda olan komprador burjuvaziyle çatıştığı, henüz toplumu ilerletme işlevinin sonuna gelmediği bir dönemdir.

Ne var ki, az gelişmiş ülkelerin emperyalizme karşı verdikleri savaşım ulusal bağımsızlık aşamasında durmadı. Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin emperyalizmden siyasal bağımsızlığı kazanmalarıyla ulusal kurtuluş hareketleri *dünya çapında* ikinci aşamaya, ekonomik bağımsızlık için savaşım aşamasına yükseldi.

Böylece, bu ülkelerde devrimin kapsamı değişti. Bu ülkelerin çoğunda henüz feodalite tasfiye olmamış, kapitalizm yeterince gelişmemiştir. Bu özellikler, liberal burjuvazinin yine destekleyebileceği bir dizi dönüşümleri gündemde tutuyor. Öte yanda emperyalizmle olan çatışma, artık uluslararası kapitalist işbölümü sistemini ilgilendiren bir çatışmadır. Bugün "bu çatışma, kapitalist dünyadaki üretim güçlerinin gelişme gereksinimiyle, emperyalist sosyo-ekonomik ilişkilerin dar sınırları arasındaki genel çelişkinin bir parçası" (K.N. Bruters, "Günümüzde Ulusal Kurtuluş Hareketinin Bazı Özgün Nitelikleri", *Asia in Soviet Studies,* Moskova 1969, s.79) olmuştur.

Az gelişmiş ülkelerin bugün içinde bulundukları devrim aşaması, ilk aşamaya göre çok daha ileri amaçlar taşıyor. Bu ülkelerde kapitalizmin gelişme hızına bağlı olarak demokratik devrimle sosyalist devrim giderek birbirine daha yakınlaşıyor. Ve bu ülkelerdeki devrimler yine ülkenin kapitalist gelişme düzeyine bağlı olarak değişen ölçülerde daha başından anti-kapitalist öz taşıyor. Tüm bu gelişmeler, bu ülkelerde ulusal-liberal burjuvazinin oynayacağı olumlu rolü buduyor. Bunlar her radikal reformda kendi çıkarlarına bir tehdit görüyorlar.

Görüldüğü gibi, az gelişmiş ülkelerde liberal burjuvazi oldukça ilginç bir durum göstermektedir. Bu ülkelerde kapitalizmin gelişmişlik derecesine göre potansiyeli değişiyor. Kapitalizmin daha az geliştiği yerlerde, geneliyle, emperyalizmden kurtuluş savaşının birinci aşamasındakine *benzer* olumlu bir rol oynaması olanağı yok değildir. Oysa kapitalizmin geliştiği, işçi sınıfının savaşa atıldığı ülkelerde (ki az gelişmiş ülkelerin çoğunluğu giderek bu aşamaya yükseliyor) ulusal-liberal burjuvazi, bu savaşıma destek verebilecek yetenekten yoksundur (M. Ryndina, et al, *Kapitalizmin Siyasal Ekonomisi,* İngilizce basım, Moskova 1974, s.271). Ve bu iki ucun arasında bir yerlerde duran çok ülke vardır.

Özetlersek ve genelleme yapmaya çalışırsak, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde, siyasal bağımsızlığı kazanma, iç pazarı bütünleme, uluslaşma ve ulusal devletlerin kuruluş aşaması olan ilk aşamada liberal burjuvazi olumlu bir rol oynamıştır. Ama ikinci aşamada, emperyalizmden ekonomik kurtuluş aşamasında aynı rolü oynaması olanaksızdır. Yine de bu kuşaktaki ülkelerin her birinin somutunda, genel demokratik, anti-feodal görevlerin kapsamı içinde bakmak gerekir.

Geçiş kuşağı ülkelerinde tekeldışı burjuvazi

"Dünyanın emperyalizm tarafından sömürülen ülkeleri de bir bütün değildir. Onların da çeşidi var. Lenin'in dediği gibi, kapitalist dünyada 'güç, ekonomik ve siyasal gelişme derecesine göre değişir.' Bu anlamda bir güç ayrımının, farklılaşmanın sömürülen kapitalist ülkeler arasında olmadığı düşünülemez.

" 'Geçiş kuşağı' adını verebileceğimiz ülkeler, gelişmiş ülkelerle az gelişmişler arasında orta bir yerde duruyorlar. Bu ülkeler, öteki az gelişmiş ülkelere oranla, hayli yüksek gelişme tempolarına sahiptir. Ve bunların çoğu, örneğin Türkiye ve birçok Latin Amerika ülkesi, kapitalizmin genel bunalımının birinci evresinde belli bir endüstrileşme çabasında bulunabilmiş ülkelerdir. Hindistan, Pakistan, Türkiye, İran, Yunanistan, Filipinler, Mısır, Brezilya, Venezüella, Arjantin, Meksika, Portekiz, Güney Kore, Malezya vb., genel olarak bu kuşakta yer alıyor" *(Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye,* 4. basım, s.40-41).

İşte bu geçiş kuşağı ülkeleri, ekonomik-toplumsal yönden az gelişmiş ülkelerle emperyalist ülkeler arasında bir yerde durmaktadırlar. Oysa kapitalizmin ulaştığı gelişme aşaması "ulusal burjuvazi" konusunda bu ülkeleri aşağı yukarı emperyalist ülkelerle aynı yere koymaktadır.

Geçiş kuşağı ülkelerinde, yerli-yabancı tekellerin egemenliği altındaki bir ekonomik yapıda, orta ve küçük kapitalist sermaye, giderek tekelci sermayenin eklentisi gibi bir işlev görür. Aynen yerli tekellerin emperyalizmin "taban örgütü", "ilçe örgütü" olarak çalışması gibi, bu sermaye gurubu da yerli ve yabancı tekellerin "taban örgütü" gibi işlev görmektedir. Bu işleyiş, tekeldışı burjuvazinin tekelcilerle olan çelişkilerini ortadan kaldırmaz ama bu çelişkilerin yapısını, çerçevesini, sınırlarını belirler. Bu söylediklerimiz, geçiş kuşağı ülkelerinde tekeldışı burjuvaziye devrimci olmayan (daha doğrusu *devrime karşı)* bir yapı veren en önemli *ekonomik olgudur.*

Geçiş kuşağı ülkelerinde, hızla gelişen kapitalizm, kendi mezar kazıcısını da hızla geliştirmiştir. Bu ülkelerde genişlemesine ve derinliğine güçlü bir işçi sınıfı çıkmış, ekonomik ve siyasal örgütleri eliyle savaşıma dalmıştır. Burjuvazinin *iç* çelişkileri ne olursa olsun, *uzlaşı* çelişkilerdir. Hangi kesimi olursa olsun, proletaryadan ölesiye korkacağı bilinen bir gerçektir. İşte toplumsal yaşamda güçlü, örgütlü, disiplinli, savaşkan bir proletaryanın yer alışı, bu ülkelerde tekeldışı burjuvaziyi proletaryaya, devrime karşı bir gü yapan en önemli *toplumsal* *siyasal olgudur.*

Bu ülkelerde bir yanda *ekonomik* olgular, öte yanda çeşitli *toplumsal* ve *siyas* olgular, tekeldışı burjuvazi ilerici, devrimci bir güç olmak tan çıkarmıştır. Burjuvazinin t kesimi giderek hem toplumsa hem siyasal anlamda özerkliği (eğer kaldıysa), yitirmektedir.

(Gelecek sayıda, dünya ulusal burjuvazinin gelişimi ilişkin kısa bir genellemed sonra, Türkiye'de tekeldışı bu juvazinin niteliği ve rolü konus na geçilecektir. *-İ.G.)*

(Devam edece

SBKP MK Plenumu'nun kabul ettiği platform partinin sosyal demokratlaştığının resmen ilanı oldu. Biz, Gorbaçof yönetiminin tam da bunu amaçladığını söylüyorduk.

"Yenilenmiş SBKP'yi bir sosyalist parti olarak algılıyoruz!"

"Ulusal ve evrensel insan değerlerine karşı çıkan(!) basitleştirilmiş sınıf bakış açısını terkediyoruz."

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Plenumu, şubat ayı başlarında toplandı. Merkez Komitesi'nin 249 tam, 108 aday üyesinin yanısıra 300 dolayında özel konuğun da katıldığı plenum, genel sekreter Mihail Gorbaçof'un sunduğu yeni platform taslağını görüştü. Platform taslağı, (tasarıyı yetersiz bulan) Boris Yeltsin'in 1 karşı oyuna karşı oy çoğunluğuyla kabul edildi.

MK Platformu, parti örgütlerinde tartışıldıktan sonra 28.Kongre'ye sunulacak ve orada kesinleşecek. Öte yandan, MK'nın yakın bir gelecekte olağanüstü bir plenum daha yapacağı, şimdi kabul edilen platformda getirilen görüşler ışığında bir tüzük değişikliği taslağını görüşeceği bildirildi. Bu arada, Yüce Sovyet de, platformda öngörülen çeşitli değişiklikler için olağanüstü toplantılar yapıyor.

"28.Parti Kongresi İçin İnsancıl, Demokratik Sosyalizme Doğru" başlığını taşıyan MK platformu, SBKP'nin Gorbaçof'la birlikte içine girdiği süreçte önemli bir kilometre taşını oluşturuyor. Bizim, uzun bir süredir "oportünizmin bir sıçrama yaparak sosyal demokratlaşması" olarak adlandırdığımız sürecin adını koyuyor. Sosyal demokratlaştığını ilan ediyor.

MK platformunda bazı tekil doğru görüşler getirilmekle birlikte, bunların içine yer aldığı genel çerçeve, genel yaklaşım, öneriler ve kullanılan dil açısından platform, Batı ölçülerinde bir sosyal demokrat partiyi bize hatırlatıyor.

Bu platformun ayrıntılı değerlendirmesini önümüzdeki sayılarda yapacağız. Burada yalnızca en belirgin birkaç noktasına değineceğiz.

"Modası geçmiş görüşlerin" reddi dedikleri, Marksizmin resmileşmiş inkarıdır

Gorbaçof, toplantıyı açış konuşmasının bir yerinde şöyle dedi:

"Platform, neyi terketmemiz gerektiğini açıklıkla koyuyor. Geçmiş onyıllarda kökleşen ideolojik dogmatizmi, iç siyasette kadük olmuş stereotipleri, dünya devrimci süreci ve bir bütün olarak dünyanın gelişmesi üzerine modası geçmiş görüşleri terketmeliyiz.

"Sosyalist ülkelerin dünya uygarlığının ana hattından yalıtılmasına yol açan herşeyi terketmeliyiz. İlerlemenin, toplumsal olarak farklı bir dünyayla sürekli çatışma olarak anlaşılmasını terketmeliyiz." ("Mihail Gorbaçof'un Parti Plenumu'na Raporu", *Soviet News*, 7 Şubat 1990)

Daha sonra kabul edilen platformun geneli, burada konulan çerçeveyle uyumludur. Giriş bölümünde, "materyalist dünya görüşüne" ve Marks, Engels ve Lenin'in "diyalektik metodolojisine" sadık olduklarını söyledikten sonra şöyle diyorlar:

"İşçi sınıfının ve tüm emekçi halkın kohumlarına bağlı kalırken(!), ulusal ve evrensel insan değerlerine karşı çıkan *basitleştirilmiş sınıf bakış açısını* terkediyoruz."

"(...)

"Sosyalist mülkiyete ilişkin ilkel anlayışı, meta-para ilişkilerine karşı kayıtsızlığı, insanın yabancılaşmasını getiren, onun beceri ve yeteneklerini kullanmasını engelleyen bütün yönetim ve işletme biçim ve yöntemlerini reddediyoruz.

"(...)

"Devletlerin ve ulusların ilerici gelişmesine katkıda bulunmakta olan sosyal demokrat partiler dahil, emekçi halkın öteki partileriyle ilişkilerimizde olumsuz dogmatik stereotipleri reddediyoruz.

"(...)

"Bizim sosyalist almaşığımız ve Oktobr'un görüşlerine - bütün erk sovyetlere, *fabrikalar işçilere, toprak köylülere*, barış halklara, özgürce kendi kaderini belirleme uluslara - bağlılığımız sabittir..." ("SSCB KP MK Platformu", *Soviet News*, 14 Şubat 1990) (abç)

Bir elleriyle Marksizmi "basit"(!) sınıf bakış açısı olarak artık resmi parti belgesinde reddederlerken, bir elleriyle de, kapitalist özel mülkiyete yer açabilmek için Marksizm-Leninizmin "ilkel"(!) sosyalist mülkiyet anlayışını kuşa çeviriyorlar. Fabrikalar işçilerin, toprak köylülerin sloganına sarılarak Marksizmi karikatürleştiriyor, "emekçileştirilmiş özel mülkiyeti" savunuyorlar. Artık resmen sosyal demokratlaştıkları için de, öteki sosyal demokrat partilerle aralarındaki yapay engelleri kaldıracaklarını ilan ediyorlar.

Sacayağı

Platform, merkezi planlamayı özel mülkiyetle sulandırmayı öngörüyor. Yapılacak reformun, "emir-dağıtım sisteminin" (merkezi planlamanın bir yönü-*İ.G.)* yerine, "çeşitli mülkiyet biçimlerine dayalı plan-pazar ekonomisi"ni getirmesi gerektiğini vurguluyor. Partinin önüne, "devlet mülkiyetinin, kiralama (leasing), tam maliyet muhasebesi, ihaleler, anonim şirket ve başka modern biçimler temelinde işçilerin kendileri tarafından(!) demokratik olarak denetleneceği(!) mülkiyete dönüştürülmesi" görevini koyuyor. Özel teşebbüsün Rusçası diyebileceğimiz "kooperatifçilik" (kollektifler değil-*İ.G.)* hareketinin, anonim ortaklığın, ortakçılığın (devlet ya da kollektif işletmelerin olanaklarından özel teşebbüsün yararlandırılmasının-*İ.G.)* "çok yönlü öne çıkarılmasını" savunuyor ve şöyle diyor:

"SBKP, üretim araçlarında mülkiyet dahil bireysel mülkiyetin varlığının, ülkenin ekonomik gelişmesinin modern evresiyle çelişkili olmadığına inanıyor." *(agy)*

Bu paragrafı, "mülkiyetin herhangi bir kullanımının işçinin üretim araçlarından yabancılaşmasını ve insanın insan tarafından sömürüsünü dışlaması gerektiğini" belirten bir başka paragraf izliyor. Ama bu, parti MK'sında genel eğilimin kapitalist özel mülkiyetin geliştirilmesi yönünde olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Olsa olsa, bu eğilime güçlü olarak karşı çıkan bir kesimin varolduğunu anlatıyor.

Platform, öngördüğü "bütün halkın hukuk devletinde, herhangi bir sınıfın diktatörlüğüne yer olmadığını" vurguluyor. Yasama ve yürütmenin ayrılmasının "temelden önemli" olduğunu belirtiyor. "Parlamentarizmin üstünlüklerini" Sovyet sistemiyle birleştirmekten açık açık sözediyor. Böylece platform, SBKP'nin, her devletin egemen sınıfın diktatörlüğü, sosyalist devletin de proletarya diktatörlüğü olduğunu, onun da yasama-yürütme birliğine dayandığını anlatan Marksizmin devlet teorisinden, yaşamdan ne denli uzaklaşmış olduğunu bir kez daha belgeliyor.

Tabii, bütün bunlar, yetkisi ve otoritesi güçlendirilmiş bir "başkanlık sistemi" önerisiyle birlikte geliyor. Platform, Gorbaçof'un kişiliğinde yürütmenin gücünü, eski bürokratik sosyalist yapıdakinden çok daha ileri ölçülerde artırmayı öngörüyor.

Platform, bu arada kendi içinde olumlu bir değişiklik getiriyor. Brejniyef döneminde kabul edilen 1977 Anayasası'nın 6.maddesinin kaldırılmasını kabul ediyor. Komünist partisinin "öncü, yönetici rolü", onun yığınların desteğini yaşamda, pratik kavganın içinde kazanarak, onlara gerçekten öncülük yapmasıyla gerçekleşecek bir işlevdir. Ancak, oportünizmin gelişmesine paralel olarak, partiyle işçi sınıfının ve emekçilerin arası açıldıkça, bu rol geriye kaydı. Sonunda yasayla güvence altına alınan bir dayatma haline sokuldu. Dolayısıyla, partinin yönetici rolüne ilişkin anayasa maddesinin kaldırılması önerisi kendi içinde yanlış değildir.

Ancak, yıllardır sosyalizmde çok partililiği ısrarla reddeden ve hatta ideolojik işlerle görevli MK üyesi Vadim Medvedev'in ağzından buna teorik kılıf bile bulan Gorbaçof yönetiminin, şimdi 180 derece dönüş yapmasının altında bir bit yeniği vardır.

Bu bit yeniği, SBKP'yi biçimsel olarak bile komünist partisi olmaktan çıkarmayı hedefleyen "yenilenme" önerisinde yatıyor. İstedikleri sosyalist çoğulculuk değil, burjuva çok partililiğidir.

SBKP'nin likidasyonunun örgütsel temellerini koyarken, "demokratik merkeziyetçilik ilkesini yeniden düşünme gereksinimi olduğunu" yazıyorlar. Bu ilkenin yenilenmesini(!), "parti içinde görüşlerin çoğulculuğu", "azınlığın kendi görüşlerini koruma hakkı" gibi kavramlara yaslanarak savunuyor ve şöyle diyorlar:

"Demokratik merkeziyetçilik ilkesinin yenilenmesi, parti saflarının demokratik birliğini sağlayacak ve *kendi özgül iç örgütlenme ve disiplinleriyle hiziplerin oluşmasını* getirecektir." *(agy)* (abç)

Komünist partisinin pratik likidasyonu anlamına gelen bu öneriler, önümüzdeki dönemde tartışmaya açılacak tüzük değişikliği taslağında daha da somutlaşmış olarak karşımıza çıkacaktır.

Platform, bu saydıklarımızın dışında genel sekreterlik makamı yerine genel başkanlığı getirmeyi, politbüroyu kaldırıp ondan daha geniş, cumhuriyet partilerinin sekreterlerini de içine alan bir prezidyum oluşturmayı öneriyor.

Platformun bütün önerileri, sonunda şu noktaya gelip bağlanıyor:

"Biz, yenilenmiş SBKP'yi işçi sınıfının ve *bütün emekçi halkın* çıkarlarını ifade eden,.. *bir sosyalist parti olarak* algıladık." *(agy)*(abç)

Biz tam da bunu, Gorbaçof yönetiminin, Batı'dakilerin benzeri sosyal demokrat bir partiyi amaçladığını söylüyorduk.

Gelişmeleri izleyecek ve okuyucularımıza aktarmayı sürdüreceğiz.

Muzaffer Aladağ

11 Şubat'ta serbest bırakılan Mandela aktif mücadelenin önünde yerini aldı. Siyah bir lider olarak yalnızca beyazların egemenliğine karşı savaşmadığını, aynı zamanda siyahların da egemenliğine karşı savaştığını tekrar hatırlattı

Beyazların da siyahların da tek başına egemenliğine hayır

11 Şubat'ta serbest bırakılan Mandela aktif sınıf savaşımının en önünde yerini aldı. Mandela, kendini karşılayan yüzbinlere yaptığı konuşmada, hapse girmeden önce olduğu gibi bugün de, beyazların da siyahların da tek başına egemenliklerine karşı olduğunu ve ona karşı savaştığını, savaşacağını ve bu inancı için gerekirse ölmeye hazır olduğunu dosta düşmana tekrar hatırlattı.

Dünya çapında bir lider

Mandela'nın serbest bırakılması ile Güney Afrika siyah halkı ve dünya halkları, dünya çapında, üstün bir lidere kavuştu. Mandela, efsaneyle aynı boyutlarda halkın içine karıştı, ve önünde yürüyor.

Mandela zindanda kaldığı 27 yıl boyunca, yalnızca Güney Afrika içinde değil tüm dünyada her devrimcinin, demokratın gönlünde yer aldı. 27 yılı düşününce, rakam milyonlarla ancak anlatılabilir. Mandela serbest bırakıldığında asıl sevinen bu milyonlar olmuştur. 27 yıl sonra, Mandela'yı hapseden burjuvazi de ondan saygı ile sözetmek zorunda kaldı.

Mandela'yı yıllar içinde unutturmayan, onu yücelten nedir? En başta, davasının haklılığı, davasına olan bağlılığı ve kararlılığıdır. Ardından daha çok şey sıralayabiliriz: Yoldaşlarına olan sadakati, açık sözlülüğü, mertliği ve birçok üstün insani özellikleridir.

Mandela ağır koşullarda bile hapishaneyi okul olarak kullandı, yeni öğrenciler yetiştirdi, en başta da kendini yetiştirdi, örgütü ANC ve ülkedeki savaşımla bağını taze tuttu.

Mandela'nın bu üstün yanları, liderlik özelliği ve siyasal sezgisiyle birleşince, onu bugün dünya çapında bir lider yapmıştır.

Ülkede yeni bir dönemeç yaşanırken Mandela gibi bir liderin aktif siyasete katılmış olması, siyah halk için büyük bir şanstır. İyi bir lidere, ya da lider kadrosuna sahip olmadan bir hareketin zafer kazanması düşünülemez.

Mandela serbest bırakıldıktan sonra yaptığı konuşmalarda üç noktayı hep vurguladı: Birincisi, Pretorya hükümetine içeriden ve dışarıdan yapılan baskının sürdürülmesi, (dışarıda, ekonomik ambargolar, içeride de silahlı savaşımın sürdürülmesi), ikincisi, seçim sisteminde beyazların korkularının dikkate alınmasının gerekliliği, üçüncüsü ise, ekonomik adaletsizlikleri ortadan kaldırmak için madenlerin, bankaların ve öteki büyük işletmelerin devletleştirilmesidir.

Bu üç konu kaçınılmaz olarak beyazlar ve siyahlar arasında yapılacak pazarlıklarda ülkenin hangi yöne gideceğini belirleyecektir.

Sosyalist sistemin çöktüğü bir ortamda Güney Afrika'da *apartheid* sisteminin yıkılması, "ne beyazların, ne de siyahların egemenliğine" dayanmayan bir "demokratik" Güney Afrika'da işçi sınıfının ağırlığı, dünya halkları için yeni bir kıvılcım işlevi görebilir.

İyi kavga kötü barıştan iyidir ama iyi barış en iyisidir

Sosyalist sistemden aldığı maddi ve siyasal desteğin kesilmesi ile manevra alanı daralmasına rağmen ANC, halen hükümetle görüşmelerin başlayabilmesi için öne sürdüğü önkoşullarda diretiyor. Hükümet bu önkoşullardan bazılarını yerine getirdi. ANC, GAKP ve 30 civarında "anti-apartheid" örgüt yasallaştı ve Mandela serbest bırakıldı. Ama, halen ülkede olağanüstü hal kaldırılmış değil, tüm siyasal suçlular serbest bırakılmış değil, polis terörü sürüyor.

Hükümet de verdiği ödünlere karşılık, ANC'den, silahlı savaşımdan, herkese eşit oy hakkından, devletleştirme planlarından, ekonomik ambargo çağrısından vb. ödün vermesini istiyor.

Güney Afrika öyle bir noktaya geldi ki, siyahların tarafında birikmiş öfke ve sayısal üstünlük var, ama beyazların kurduğu düzeyde bir devlet kurmaya ve ekonomiyi yeniden o düzeyde örgütlemeye yetecek birikimleri ve güçleri yoktur. Beyaz ve siyah liderler, "iki taraf arasında uzlaşma sağlanmazsa, bugünkü güçler dengesiyle çıkacak bir iç savaş ülkede korkunç bir enkaz ve 4-5 milyon ölü bırakır" diyorlar.

Peki, beyazlar neden ödünler vermeye ve hatta iktidarı siyahlarla paylaşmaya hazır olduklarını söylüyorlar? Burada şunu belirtmek gerekir, halen beyazların önemli bir kesimi iktidarı siyahlarla paylaşmaya kesin karşıdır.

Beyazlar arasında iktidarı siyahlarla paylaşmanın uzun dönemde krizden tek çıkış yolu olduğunu benimseyen ve giderek genişleyen bir kesim de var. Bunun dışında uluslararası ekonomik ve siyasal ambargonun basıncı da bir kesim beyazı iktidarı paylaşmaya ikna etti. Güney Afrika burjuvazisi, sosyalist sistemin çöküşü ile Avrupa'ya kayan sermayenin boşalttığı, siyahların çoğunlukta olduğu ülkelere rahatça girebilmek için *apartheid*dan vazgeçerek, iktidarı siyahlarla paylaşmanın yararlarını da görüyor. Bu ve bunun gibi çeşitli nedenlerden dolayı *apartheid* beyazlar arasında desteğini yitiriyor.

Hükümet beyazlar arasındaki bu gelişmenin etkisiyle halkın devrimci savaşımına öncülük etmiş ANC'ye uzlaşma önerisi yaptı. Ancak Mandela hapisteyken böyle bir uzlaşmanın olamayacağını gören hükümet, Mandela'yı serbest bırakmak zorunda kaldı.

Mandela'nın serbest bırakılmasıyla birlikte Güney Afrika'da başlayan gelişmeler hızlanacaktır. Ülkede iyi bir barışı ancak Mandela yapabilirdi. Şimdi gün onun ve ANC'nindir.

Devrimciler, demokratlar işçi sınıfının ve emekçilerin çıkarlarını gözeten, iyi barışı desteklerler. Böyle bir barışın ardından, siyah, beyaz işçilerin ve emekçilerin kardeşçe yaşayabileceği demokratik bir Güney Afrika her demokratın gönlünde yatmaktadır.

Murat Şimşek

Adana mitinginde en çok atılan, ardından en çok tartışılan slogan:

"Demokrasi için tek yol devrim"

Türk-İş kongresinden sonra Türk-İş sola kaydı demiştik. Bu değerlendirmemizin doğruluğunu yaşam her geçen gün kanıtlıyor. Günlük konuşmalarda da, eylemlerde de, şube seçimlerinde de çok daha sol bir hava ortaya çıkıyor. 4 Şubat Adana mitingi buna güzel bir örnekti.

Yürüyüş ve miting İncirlik üssündeki işten atılmalara karşı Harb-İş tarafından düzenlendi. Türk-İş'e bağlı tüm sendikalar da katıldı. Bizim kararımız, "yığınsal katılımı sağlamak, mitingi devrimci bir eyleme dönüştürmek, işçinin somut sorunlarını devrimci sloganlarla haykırmak"tı. Bu karar çerçevesinde, beklediğimizin de üzerinde başarı sağlandı. Bazı sendika yöneticilerinin mitingi sağ, şövenist bir kanalda tutma çabaları boşa gitti.

İşçilerde bazı sendika yöneticilerine karşı çok büyük tepki var. Onları istemiyorlar. Ancak bu durumun yanlış yola kanalize edilmesini, başıbozuk çıkışlara dönüştürülmesini de istemiyorlar. Sendikalarda devrimci çalışma, saygı uyandıran, birliği güçlendiren, disipline uyan bir çalışma olmalıdır. Devrimci tutum, kişiler yuhlanarak değil, doğru devrimci sloganlarla konmalıdır. Nitekim sağduyulu, devrimci işçiler, mitingde "devrimci Türk-İş'i yaratacağız", "işçiler sendika yönetimine" sloganlarıyla hem istemedikleri yöneticilere, hem yuhlayanlara yanıtlarını verdiler.

Mitingde olağanüstü güvenlik önlemleri vardı. Ama yine de kimse böylesine devrimci bir çıkış beklemiyordu. Sloganlara müdahale edemediler. İleri işçileri almaya kalksalar daha büyük olayların çıkacağını düşündüler, buna cesaret edemediler.

Burjuva basın hiç yazmadı ama en çok atılan ve tüm işçilerin benimseyerek katıldığı sloganlar, "demokrasi için tek yol devrim", "kahrolsun faşizm", "işçiler birleşin, iktidara yerleşin", "devrimci Türk-İş'i yaratacağız", "yükselt işçinin sesini", "partimizi bulalım, burjuvaya vuralım" gibi sloganlardı. Bunların içinde de özellikle "tek yol devrim" hem daha çok atıldı, hem de miting sonrasında işçiler arasında en çok tartışılan slogan oldu. TBKP'liler vb. siyasetler "DİSK'e özgürlük" sloganı atmaya çalıştılar ama benimsenmedi. Ve hemen ardından "DİSK'i Türk-İş'te yaşatacağız" sloganı yükseldi. Harb-İş'in attırdığı sloganlar, "burası Panama değil Türkiye", "üsler kaldırılsın, ABD defolsun" gibisindendi. Sosyalist Partililer ise "bağımsız Türkiye, kahrolsun ABD" demenin ötesine geçemediler. Sık atılan sloganlardan biri de "zam zulüm işkence, işte faşizm" oldu.

Yürüyüş başlamadan yürüyüş kortejinin önüne Şevket Yılmaz geldi. Burada birkaç gencin başlattığı yuhlama sağduyulu işçileri kızdırdı. İşçiler onlara şunu dediler: "Şevket Yılmaz'i niçin yuhluyorsunuz, ayıptır. Beğenmiyorsak değiştiriz. Bu miting onun için yapılmıyor, işçinin birliğinin sağlanması için yapılıyor. Bu tür hareketler, örgütlülüğü, eylemde birliği bozar." Nitekim ertesi gün tüm burjuva gazeteleri eylemin militanlığını hasıraltı ederken, bu yuhalanma olayını "Şevket yuhalandı" diye büyük puntolarla verdiler.

Sonradan görüştüğümüz tüm işçilerin miting için yorumu şu oldu: 12 Eylül'den sonra Adana'da ilk kez böylesine militan, devrimci bir miting oldu. Ama yuhlama işi olmamalıydı. Bunu başlatanlar da bazı öğrenciler, SHP'liler ve Sosyalist Partililerdi.

Yürüyüşten sonra miting yarım saat kadar sürdü. Konuşmacılar, özellikle de Harb-İş Adana şube başkanı çok tepki aldı. Kenan Durukan, Azerbaycan ve Yunanistan'dan dem vurmaya kalkınca, bir kısım işçi "kahrolsun şövenizm" sloganıyla ona yanıt verdi.

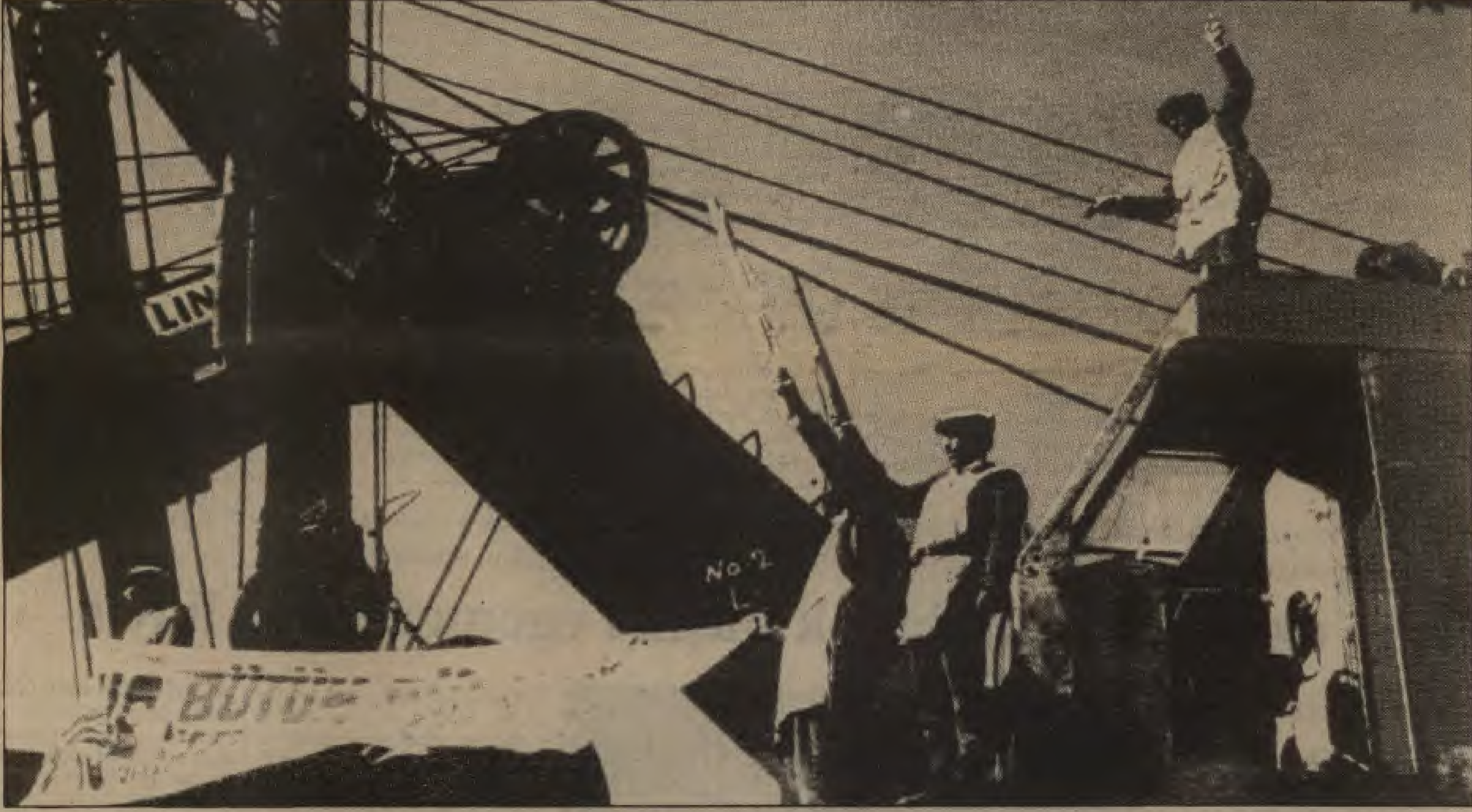
Sonuç olarak 4 Şubat mitingi burjuvaziye, legalistlere ve burjuva kafalı sendika yöneticilerine işçilerin neler yapabileceğini, neler yapmak istediğini çok güzel gösterdi, korku saldı.

Tek yol devrim!

Zehra Fidan, Adana

İşçi Sağlığı Derneği Adana Şube Girişim Heyeti'nin yayınladığı bildirgeyi özetle veriyoruz:

Yeniçeltek katliamını lanetliyoruz

Yeniçeltek işçileri, 1980 öncesinde yürüttükleri şanlı mücadeleyle tanınıyorlar.

Merzifon'a bağlı Yeniçeltek'te iş kazası adı verilen bir katliamla 68 işçi öldürülmüştür. Ölen arkadaşlarımızı saygıyla anıyoruz.

Ölümler olduktan sonra yaraları saran devlet pozisyonu boşunadır. Devletin kendisi işçiye karşı, patronların yanındadır. Açıkta var olan siyasal partiler, bakanlarla birlikte tepkiyi nasıl yumuşatırız telaşına düşmüşlerdir. Çabaları boşunadır. Yeniçeltek'te işçilerin dediği gibi hepsi katildir.

Biz aşağıda imzası olanlar, işçiler ve sendikacılar diyoruz ki, kazanın olacağını bile bile işçileri işsizlik tehdidiyle madene göndermek tüm Türkiye'de sömürü düzeninin uyguladığı oyunun bir parçasıdır. Olay tam bir katliamdır. Bu nedenle haykırıyoruz:

1. Başta çalışma bakanı olmak üzere tüm devlet yetkilileri derhal tutuklanmalı ve toplu katliamdan yargılanmalıdır.

2. İşçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili toplu sözleşme maddeleri, Türk-İş tarafından ülke çapında eylemlerle ele alınmalı ve yeniden düzenlenmelidir.

3. İşyerlerinde derhal, işyeri kapatma yetkisine sahip işçi güvenliği kurulları işçilerden oluşturulmalıdır.

4. En tabandan en tepe yöneticisine kadar Türk-İş, ülke çapında çözümlere gidilinceye kadar yargılamalar yapılıncaya kadar eylemler örgütlemelidir.

Tüm işçi arkadaşları ve sendikacıları, demokratları bu bildirgeye imza atmaya ve katliamı basın toplantısına katılarak protesto etmeye çağırıyoruz. Dökülen kanların hesabı sorulacaktır.

İşçi Sağlığı Derneği
Adana Şube Girişim Heyeti

YETTİ ARTIK

Merzifon Yeniçeltek'te 68 işçi katledildi. Burjuvazi ve onun devleti işçi kanına doymuyor. On yılda kömür üretiminde 3 bin işçi ölmüş. İşçi sınıfımızın işverene, devlete, sendika yöneticilerine öfkesi doruk noktasında, dokunsan patlayacak. Sanmasınlar işçi sınıfı hesap sormayacak. Dökülen bunca kan yerde kalmayacak.

Burjuvazi çok telaşlandı. Olayın etkisini nasıl yumuşatırım diye, bakanıyla, Demirel'iyle, Ecevit'iyle, Baykal'ıyla, Türkeş ve Erbakan'ıyla, para pul dağıtarak, acındırma kampanyaları açarak çabalayıp duruyor. Burjuva gazeteler yoğun bir duygu sömürüsü yapıyor. Bu yumuşatma çabaları işçileri daha da kızdırıyor. İşçiler ne bakanlara, ne öteki burjuva politikacılara hiç yüz vermediler. Ölen yakınları için devlet törenini reddettiler. İşletme yetkililerini ve sendika şube sekreterini linç etmek istediler. Haklıdırlar.

Türk-İş, maden sendikalarına bir günlük iş durdurma önerisi yaptı. Bunun ve daha da etkili eylemlerin acilen başlaması, tüm Türk-İş tarafından yapılması, sendikasız işçilerin de eylemlere katılması gereklidir. bu gidişe dur denmelidir. Artık lamı cimi kalmamıştır.

Zehra Fidan, Adana

Adana Tekgıda-İş'de işçinin fendi sarı sendikacıyı yendi

Gazetemizin birinci sayısında "Sendikal demokrasi böyle kazanılır" başlıklı bir yazı yayınlanmıştı. Yazı Tekgıda-İş sendikasının Adana 4 nolu şubesinde işçilerin yönetime karşı inatçı savaşımını anlatıyordu.

Tekgıda-İş 4 nolu şube yöneticileri, yapılan delege seçimlerinde 630 oya karşı 280 oyla yenilgiye uğradıkları halde çeşitli oyunlarla şubeyi ellerinde tutmaya çalışmışlardı. İşçilerin şikayetlerine rağmen, genel merkezin hukuken 4 nolu şubeyi kapatamaması, eski yöneticilerin bu oyunlarını sürdürmeleri üzerine işçiler, merkezin atadığı müteşebbis heyetle birlikte 7 nolu şubeyi açmışlardı.

Aradan geçen 2 aylık süre içinde 7 nolu yeni şube işçilerle tamamen kaynaştı. İşçilerin kararlı, inatçı savaşımı sonucunda 4 nolu şube diye birşey kalmadı. Sendikal demokrasi savaşımı, küçük ama çok önemli bir mevzi, belki bundan da önemlisi güzel bir örnek kazandı.

Doğan Kaygusuz

OKUYUCU MEKTUBU

Adana'da işçiler coşkuyla yürüdüler

Sevgili *İşçinin Gazetesi*, 4 Şubat'ta Adana'da yapılan mitingin değerlendirmesini yaparken, önce Harb-İş yönetiminin ulusçuluğuna değinmeden edemiyorum. İşçi arasında Amerikalı, İngiliz, Fransız, Afrikalı ya da Türk diye ayrım yapılır mı? İşçi heryerde aynı sömürüyle karşı karşıyadır, heryerde işgücünü satmaktadır. Harb-İş yöneticileri işçileri ulusal temelde bölmeye çalışıyorlar. Onların bu tutumunu kınıyorum ama işçilerin birlik ve bütünlük içinde ileri bir adım atması açısından yapılan mitingi sonuna kadar destekliyorum.

Mitingin kamuoyuna, işçi ve emekçi kitlelere yaygın olarak duyurulması, katılımın artırılması yönünde doğru dürüst hiçbir çalışma yapılmadı. Hatta bazı sendika yöneticileri katılımı engellemek için ellerinden geleni ardlarına koymadılar. Bunlar arasında, Tek Gıda-İş'in bölge yöneticilerinin ayrı bir yeri vardır. Onlar utanmasalar yürüyüşe de katılmayacaklardı.

İşçinin, emekçinin, gaspedilen haklarının, yapılan baskıların hesabını sormak için katıldığı miting, tüm engellemelere rağmen çok görkemli oldu. Adana'da işçiler bizi kimse engelleyemez dercesine coşkuyla alana döküldüler.

İşçiler, emekçiler burjuvaziye hınçla yumruklarını kaldırıp "demokrasi için tek yol devrim", "yükselt işçinin sesini", "devrimci işçiler sendika yönetimine", "devrimci Türk-İş'i yaratacağız", "partimizi bulalım, iktidarı alalım", "en büyük işçi, başka büyük yok" diye haykırırken, bizim sendika yöneticileri, "aman yapmayın, aşırı slogan atmayın, provokasyon olabilir" diye utanmadan akıl hocalığı yapmaya çalıştılar.

Ama işçiler kararlıydı. Seslerinin yettiği, avazlarının çıktığı kadar bağırdılar. "Bu meydanda biz varız, güç bizim, çalınan alınteri bizim, bu ses işçinin sesidir" dercesine aktılar.

Geneliyle miting işçiye yakışır, disiplinli bir şekilde geçti. Katılanların çoğu işçi ve emekçilerdi. Bazı öğrenciler ve Sosyalist Partili bir gurup, çatlak sesler çıkarmak istediler. Bunun bir örneği, miting alanında Şevket Yılmaz'ın yuhlanmasıydı. Bence sendika yöneticisini eylemde yuhlamak acizliktir. Oysa işçi sınıfı aciz değildir, korkak hiç değildir. Yuhlamak yerine ileri slogan atarak, militan çizgisini koyarak ve örgütsel yollardan başkanlıktan alarak tepkisini dile getirir. Nitekim işçiler yuhlamalara tepki gösterdiler. "Devrimci Türk-İş'i yaratacağız" diye cevap verdiler.

Burjuvazinin siyasal iktidar birliksiz ve örgütsüz olarak yıkılamaz. Bu iktidar tepemizden gitmediği sürece de sömürü son bulamaz. Onun içindir ki biz birlikten yanayız. Gelin dostlar bir olalım, zalim kılıç vuralım diyoruz. Yürekleri kaldıranlar, cesaret olanlar, bu mücadeleye baş koyanlar hangi sınıftan, kesimden olurlarsa olsunlar gelsinler. Gelsinler ama işçilerle, emekçilerle omuz omuza, işçi disiplini içinde ve doğru temelde mücadele etsinler. Saygılarımla.

Ali Ceyhun Can, Adana

İŞÇİNİN GAZETESİ

15 günlük gazete. Sahibi: Necati Yazıcıoğlu. Sorumlu yazı işleri müdürü: Murat Koçak. Yazışma adresi: Piyerloti Cd. 17/4-B, Çemberlitaş, İstanbul. Tel: 516 8464. Posta kutusu: 644 Sirkeci, İstanbul. Fiyatı: 1000TL. Yıllık abone bedeli: Türkiye: 20.000TL. Avrupa: 15 Sterlin, 45 DM, 150 Frank. Amerika: 30 Dolar. Havalelerin gönderileceği hesap: Şeref Sayman, Yapı ve Kredi Bankası, Çemberlitaş Şubesi, İstanbul, 041519-0 nolu hesap. Posta çeki hesap no: 464724. Baskı: Uygun Basın ve Ticaret Ltd. Şti., Mimar Mehmet Ağa Cd. 36, Sultanahmet, İstanbul. Tel: 520 7595. Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı gazetemize aittir. Hiçbir yazı geri verilmez.